

PRIMORSKI DNEVNIK

Postojna plačana v gotovini
Abn. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXIX. Št. 63 (8465)

TRST, petek, 16. marca 1973

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Goveu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojakom pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

MED ENOTNO SINDIKALNO ZVEZO KOVINARJEV IN INTERSINDOM

27 UR POGAJANJ ZA NOVO DELOVNO POGODBO KOVINARJEV PODJETIJ Z DRŽAVNO UDELEŽBO

Minister za delo Coppo je sestavil predloge za rešitev večmesečnega spora - Dogovor o nekaterih važnih točkah - Premostiti pa je treba še nekaj osnovnih sindikalnih zahtev

RIM, 15. — Po 27 urah nepretrganih pogajanj med enotno sindikalno federacijo kovinarjev in Interindom, sindikat kovinarjev podjetij z državno udeležbo, s posredovanjem ministra za delo Coppo in, ob njegovi občasni odobriti, ministrskega podtajnika De Coccia, je nočjo ministar za delo Coppo sestavil predloge za rešitev spora in za sestavo nove delovne pogodbe. Zvečer se je, da obsega predlogi ministra 14 tiskanih strani, da se do konca točk sindikalne platforme za novo delovno pogodbo in da so neke vrste povzlek vse dosedanje večmesečne razprave med sindikati in Interindom, da bi dosegli sporazum o novi delovni pogodbi za kovinarje delavce.

Ministvo predloži ta sindikalni in delodajalska delegacija poudarila do 22. ure. Predstavnik Interindoma so takoj nato zaprosili še za pogovor z ministrom, medtem ko so sindikalni predstavniki obrazložili ministrske predloge in svoje stališče do teh predlogov na skupščini predstavnikov delavcev, ki so navzoči na pogajanjih.

Doslej še ni točno znano, kaj pravzaprav menijo delodajalci in sindikati o ministrskih predlogih za novo delovno pogodbo kovinarjev. Kljub temu pa sta glavna tajnika CISL Storti in UIL Vanni, ki se udeležujeta teh mrzlič-

kalista nista hotela pojasniti vsebin omenjenih dveh vprašanj. Kljub temu se je izvedelo, naj bi se ti vprašanji nanašali na draginsko doklado in na premično lestvico.

Stranki sta sedli za pogajalno mizo včeraj ob 16. uri. Pogajanja so se nadaljevala ves popoldan, zvečer, celo noč in dejansko danes do 20. ure. Minister Coppo pa je zapustil pogajanja samo nekaj ur danes popoldne, ko je šel na sejo poslanske zbornice. V tem času ga je nadomestoval ministrski podtajnik De Coccia. Ves čas pogajanj so od časa do časa prihajale vesti o ugodnem ali neugodnem poteku pogovorov. Storti je že v dopoldanskih urah izjavil, da se celotno vprašanje počasi pomika naprej.

Kljub vsem težavam pa se je popoldne sestala posebna komisija predstavnikov delavcev in delodajalcev ter funkcionarjev ministrstva za delo, ki je sestavila zapiske vseh doslej doseženih ustnih dogovorov. Kot se je zvedelo, so se doslej sindikati in In-

tersind sporazumeli, da bodo imeli delavci in uradniki tri tedne dopusta, ki se bo postopoma povečal na štiri tedne, da bodo imeli delavci, ki se šolajo 150 ur letno študijskega dopusta, dogovorili so se o številu ur nadurnega dela, o dražbah, o čemer naj bi uveljavili sporazum, ki velja za Italijere, ustanovili so na novo periodični povisek plače v višini dva odstotka ter se domenili, da bodo glede vprašanja delovnih prostorov razdelili tla na kovinarska podjetja z državno udeležbo sporazum, ki je bil dosežen z Alfa Romeo.

Toda najtirniji oreh na teh pogajanjih, kakor tudi na pogajanjih z zasebnimi delodajalci, je vprašanje delavskih in uradniških kategorij, mesečne plače delavcev, pokojnin in draginske doklade.

Italijanska vlada bo priznala Severni Vietnam

RIM, 15. — Poslanska zbornica je po daljši razpravi in po posegu ministra za zunanje zadeve Medicija odobrila s glasovi vseh strank razen fašistov, resolucijo socialistov in komunistov in resolucijo strank vladne večine, ki priporočata vladi, naj naveže diplomatske odnose s Severnim Vietnamom. Med razpravo, so predstavniki leve opozicije in vladnih strank obrazložili njunost tega vladnega koraka zlasti sedaj, ko je bil v Parizu že sklenjen sporazum o miru v južnozgodnji Aziji. Komunisti to tudi predlagali, naj bi vlada navezala stike z časno revolucionarno vlado Južnega Vietnama, kar je zunanji minister Medici odklonil, češ da bi bilo v nasprotju z navedenimi vsenarodnim pomiritev v Južnem Vietnamu. Zunanji minister Medici pa je v svojem posegu izjavil, da bo vlada čimprej proučila možnosti italijanske udeležbe pri uradniščni načrtu o pomoči za obnovo Vietnama in da bo osebno o tem vprašanju pravočasno obvestil parlament.

Chnoupek o miru v Evropi

PRAGA, 15. — Češkoslovaški zunanji minister Chnoupek, ki je bil pred dnevi na obisku v Jugoslaviji, je izjavil na konferenci o najbolj aktualnih zunanje-političnih vprašanjih, da so zadnji politični dogodki pokazali, da je v Evropi nastopil čas plodnih pogajanj, ki jih češkoslovaška vlada povsem podpira v duhu zadnjega partijskega kongresa in mirovnega programa, ki ga je izdelal 24. kongres KP SZ. V zvezi z mirom v Evropi je Chnoupek omenil češkoslovaško zahtevo po razveljavitvi mirovnega sporazuma. Po njegovem mnenju je nastopil čas, ko bo treba o tem razpravljati z vlado Zvezne republike Nemčije.

Poleg Brucea, ki je bil osem let ameriški veleposlanik v Londonu, bodo v ameriški misiji v Pekingu številni poznavalci kitajskih razmer.

V teku svoje tiskovne konference je Nixon tudi izjavil, da bi rad opravil letos več potovanj in sicer v Evropo, Afriko in Latinsko Ameriko. Potovanja naj bi bila splošno in pri koncu letošnjega leta. Nixonova izjava o morebitnem potovanju v Afriko je popolnoma neopracovana, medtem, ko so napoved o potovanju v Evropo pričakovali že več časa in je sam Nixon o tem govoril po svoji ponovni izvolitvi za predsednika ZDA. Kazalo je, da je možnost potovanja padla po Nixonovi odločitvi, da ponovno bombardira Severni Vietnam. Stevilne evropske države so se takrat izrazile proti Nixonovemu potovanju in glasnik Bele hiše takrat potovanje izključil iz načrtov predsednika Nixona.

Nixon je tudi opozoril Severni Vietnam naj preneha s kršitvami premirja in zagrozil s ponovno ameriško intervencijo v Vietnamu. Se zlasti je izrazil zaskrbljenost prihodovnih infiltracij severnovietnamskih čet proti Jugu.

najbolj rentabilno pomorsko pot iz Pacifiškega v Atlantski ocean. Ker se je Kolumbija obotavljala, so ZDA podprle že tedaj močno gibanje Panamecev za ocepitev od Kolumbije in ustanovitve lastne države. Ta cilj so Panamci tudi dosegli leta 1903. Toda se se ni dobila posušila natiskana deklaracija o neodvisnosti Paname, če so prišli Američani — petnajst dan po razglasitvi samostojnosti dežele — s predlogom o sklenitvi sporazuma, po katerem bi Panama odstopila ZDA nekatere pravice nad pasom ozemlja med oceanoma; pravico zgraditi prekop, pravico skrbeti za njegovo vzdrževanje in pravico do nujne zaštite te najbolj pomembne vodne poti.

Po sedemdesetih letih pa so te pravice preostale v kopadnatem risu lasti okoli 1400 kvadratnih kilometrov panamskega ozemlja na obeh straneh prekopa. Osebnost pas je postal pravo ozemlje ZDA. Tu so ameriške vojaške utrdbe z ameriškim vojaškim šolom skratka Panama je prerezana na dva dela in skorajda nima dostopa do ozemlja, ki obkroža prekop. Popolno ameriško oblast nad prekopom izvaja ameriški guverner, ki ga postavlja osebno predsednik ZDA. Vzdrževanje prekopu je postavljen kar 14 ameriških vojaških oporišč, v katerih so stalne ameriške vojaške posadke. Čemu naj tolikšna vojaška moč te velike sile na tem ozemlju, je več kot očito. Nikakor ne gre zlozi za obrambo prekopa proti morebitnim napadom — take nevarnosti skorajda ni — pač pa gre za nekaj pravega drugega. Ameriška vojaška sila ima na ozemlju Panamskega prekopa izhodišče za svoje nastope proti vsakršnim guerilskim

Danes v Parizu druga konferenca o denarni krizi

PARIZ, 15. — Tukaj je že vse pripravljeno za jutrišnjo konferenco 14 kapitalističnih držav o vprašanju denarne krize. Udeležil se je bo tudi ameriški zakladnik minister Shultz, ki bo imel tekoče nalogo, da zagovarja washingtonsko stališče glede negotove vrednosti dolarja. Shultz je bil danes ves dan v Bonnu, kjer je imel pogovore z ministroma za finance in za gospodarstvo ter daljši sestanek s kanclerjem Brandtom.

V Bonnu govorijo, da je zahodnonemška vlada pripravljena dati ZDA velike kredite v markah, da bodo lahko v stanju, da podprejo vrednost dolarja. Hkrati pa je bonška vlada ponudila Američanom, naj bi oživil, v korist Washingtona, sporazume, ki predvidevajo kratkoročna posojila med Zvezno rezervno banko iz New Yorka in 14 tujnimi državnimi bankami, da se omogoči eni od prizadetih držav, v tem primeru ZDA, da dobi podporo za zaščito svoje valute.

Brandt je danes v Bundestagu izjavil, da po pogovori, ki jih je imel s Shultzem, obstajajo možnosti, da bo washingtonska vlada le nekoliko popustila in prevzela morebitne ukrepe za zaščito dolarja.

RIM, 15. — Vlada se bo sestala jutri ob 10. uri v palači Chigi in bo nadaljevala s proučitvijo zahtevnega ukrepa o reformi višje srednje šole.

ENOTNA IZJAVA SLOVENSKE OBČINSKE UPRAVITELJEV

Župani prizadetih slovenskih občin za odložitev razprave o rezervatih

Na sestanku na zgonski občini so odločno izjavo podpisali: Lovriha za Dolino, M. Guštin za Repentabor, J. Guštin za Zgonik, Legiša za Devin. Nabrežino, Jarc za Doberdob. Berzanti sprejme danes krasko odposlanstvo

«Župani občin Dolina, Repentabor, Zgonik, Devin - Nabrežina in Doberdob, zbrani na posvetovanju v Zgoniku dne 15. marca 1973, so po obširni in poglobljeni razpravi sprejeli naslednje stališče o deželni zakonem osnutku št. 389, ki zadeva predpise o izvajanju in dopolnitvi državnega zakona z dne 1. 6. 1971 št. 442 o varstvu tržarskega Krasa.

Župani ugotavljajo, da državni zakon št. 442 zajema ozemlje, ki skoro v celoti spada v ozemljisk pristojnost njihovih občin, ki so torej življenjsko zainteresirane pri njegovem izvajanju. Zato v prvi vrsti obsojajo postopek pri izdelavi deželnega zakonskega osnutka, ker deželna uprava ni imela za potrebno, da se predhodno posvetuje s prizadetimi občinskimi upravami, čeprav je imela dovolj časa na razpolago za najširši posvet. To daje zakonskemu osnutku globok protidemokratski značaj, njegovi predpisi pa ne ustrezajo koristim in potrebam kraškega prebivalstva, ki je v pretežni meri slovenske narodnosti.

Župani menijo nadalje, da je zakonski osnutek nesprejemljiv, ker predvideva ustanovo, ki bi združevala v svojih rokah vse administrativne pristojnosti, ki se

vinci tudi številčno v podrejenem položaju brez sleherne možnosti sodelovanja. Slovenci niso v zakonskem osnutku niti z besedo omenjeni; ni nikakega sledu o njihovi nacionalni zaščiti kot posameznika ali kot skupnosti, kar je v ostrem nasprotju z ustavnimi in drugimi zakonskimi določili. Predviden je odkup in celo prisilna razlastitev zemlje v rezervatih in celo izven njih, kar bi pomenilo nadaljnje izkoreninjenje človeka - Krasčevca, številne neumeljne omejitve pri uporabi zemlje pa bi prizadele kmetijsko dejavnost in kraškega kmeta, pospešile beg ljudi z zemlje, kar pravzaprav predstavlja prvi in glavni dejavnik pri uničevanju naravnega okolja, ki se ga hoče sedaj zaščititi. Ni nobene povezave med upravljanjem kraških rezervatov in novo stvarnostjo gorskih skupnosti, kar onemogoča sestavo krasnega koli tvornega načina gospodarskega in urbanističnega načrtovanja ob upoštevanju specifičnega razmera na tržskem in gospodarskem Krasu, kjer je prisotnost slovenske narodnostne skupnosti bistvena komponenta.

Zato župani zahtevajo, da se razprava o deželnem zakonskem osnutku odloži in se izvede iz zlasti posvetovanja z zainteresiranimi občinskimi upravami.

Zgornjo izjavo je sinoči podpisalo na posvetovanju, do katerega je prišlo na pobudo zgonskega župana, pet slovenskih županov in to: župan Doline Guštin, Repentabro Mihal Dusan, Zgonika Josip Guštin, Devin - Nabrežino dr. Drago Legiša in Doberdoba Andrej Jarc. Na zasedanju so bili poleg županov prisotni tudi nekateri občinski odborniki.

Na zasedanju so župani tudi sklenili, da bo zgonska občina poskrbela, da se dostavi izjava predsedniku deželnega odbora, predsedniku deželnega sveta in vsem svetovalskim skupinam, ki se sklicujejo na ustavo.

Danes bo predsednik deželnega sveta Berzanti sprejel ob 10. uri odposlanstvo Krasčevcev, ki je bilo na deželni svet, da se v torek in ki je zbralo več tisoč podpisov na resoluciji z zahtevo, da se razprava o zakonskem predlogu o kraških rezervatih prekine.

Pogajanja med EGS in GATT

ŽENEVA, 15. — Tukaj so se danes začeli pripravljati pogovori med državami Evropske gospodarske skupnosti in ostalimi članicami GATT (Splošnega sporazuma o carinskih tarifah in trgovini), na katerih bodo določili program dela pogajanj, ki bodo trajala do prihodnjega meseca julija. Gre predvsem za ureditev tako imenovanih »opravnih pravic« zlasti tretjim državam, ki naj bi jim jih priznala države gospodarske skupnosti po vključitvi v EGS Velike Britanije, Irske in Danske. Za te kompenzacije so najbolj zainteresirane ZDA, Kanada, Avstralija in Nova Zelandija, ki zahtevajo, da članice gospodarske skupnosti popravijo v njihovi korist carinske tarife predvsem glede uvoza kmetijskih pridelkov.

Tajnik KPI Berlinguer se je vrnil iz Moskve

RIM, 15. — Glavni tajnik KPI Enrico Berlinguer se je vrnil iz Moskve v Italijo. Kot znano je Berlinguer vodil delegacijo KPI na pogovorih z delegacijo KP SZ. Drugi člani se bodo vrnil čez nekaj dni.

Jakovljeviški o obisku avstrijskega prosvetnega ministra v Jugoslaviji

BEOGRAD, 15. — Član zveznega izvršnega sveta Jakovljeviški je v izjavi Tanjugu ocenil, da bo nedavni obisk zveznega avstrijskega ministra za prosveto in kulturo pozitivno vplival na nadaljnji razvoj dobrososedskih odnosov z Avstrijo. Obisk zveznega avstrijskega ministra dr. Sinowatza, je poudaril Jakovljeviški, ima zaradi aktualnosti vprašanj, o katerih se je razpravljalo, določen politični pomen, saj so bila obravnavana tudi nekatera odprta vprašanja, predvsem položaja slovenske in hrvaške narodne manjšine v Avstriji in v zvezi s tem izpolnitev obveznosti avstrijske države pogodbe, ki med drugim ureja tudi pravico do osnovnega šolstva in do ustreznega števila srednjih šol za narodne manjšine.

DANES

Po 27 urah pogajanj med kovinarjskimi sindikati in Interindom za obnovo delovne pogodbe kovinarjev delavcev v podjetjih z državno udeležbo, se niso dosegli dokončnega sporazuma. Sinoči je minister Coppo sestavil svoje predloge za dokončni sporazum in jih dal v proučitev obema strankama. Delodajalci in sindikati so te predloge preučili, niso pa še nič jasnega povedali, kaj mislijo o njih. Vse pa kaže, da bo le prišlo do sporazuma in da se bo spor, ki traja že toliko mesecev in ki je toliko žrtel zahteval od delavcev, končno poravnal.

V Panami se je danes začelo zasedanje varnostnega sveta OZN, prvo v neki državi Južne Amerike. Gre za veliko zmago majhne panamske države, ki se hoče znebiti nadvlade zveznega močnega severnega sosedu ZDA, ki imajo na njenem ozemlju vrsto oporišč pod prevezo, da je treba varovati Panamski prekop. Zasedanje je otvoril generalni tajnik OZN Kurt Waldheim.

Sinoči so se na županstvu v Zgoniku zbrali župani petih slovenskih občin, ki bodo prizadele za ustanavljanjem kraških rezervatov. Župani so po daljši in poglobljeni razpravi podpisali skupno izjavo o utemeljenosti zahtev, da se razprava o deželnem zakonskem osnutku o kraških rezervatih odloži in da se predhodno izvede posvetovanja s prizadetimi krajevnimi upravami. Predsednik deželnega odbora Berzanti pa bo danes popoldne ob 10. uri sprejel odposlanstvo Krasčevcev, ki je že v torek posredovala v deželnem svetu in ki bo predsednik Berzanti izročilo resolucijo z zahtevo po odložitvi razprave.

Tiskovna konferenca predsednika Nixona

WASHINGTON, 15. — Predsednik Nixon je danes imel daljšo tiskovno konferenco, med katero je sporočil, da je poveril vodstvo urada za stike z LR Kitajsko, ki ga bodo otvorili prvega maja letos v Pekingu 75-letnemu veleposlaniku Davidu Bruceu. Obenem bodo tudi Kitajci odprli ustrežajoči urad v Washingtonu. O tem so se domenili med zadnjim obiskom Nixonovega »trgovskega potnika miru« Henryja Kissingerja v Pekingu. Odprtje obeh uradov predstavlja prvi korak k navezavi rednih diplomatskih stikov med obema državama. S tem v zvezi je sen. Edward Kennedy izjavil v senatu, da bi morale ZDA dati kitajskim predstavnikom status diplomatov in diplomatsko imuniteto.

NA MEDNARODNIH KRIZNIH POKOP

Panamski prekop

V tretje gre rado, pravi pregovor. Če gre v tretje gre kajpada lahko tudi v četrto. To velja za zasedanje najvišjega in najbolj pomembnega telesa združenih narodov varnostnega sveta zunanje svetovne organizacije, ki je v New Yorku. Varnostni svet je od sedaj zasedal dvakrat v Parizu, lani pa v Adis Abebi. To pot je sešel v glavni mestu male srednjeevropske države Paname. Povod in vzrok za to pa je dolgotrajni spor med Davidom in Goljatim se pravi Davidom in Goljatim se pravi Davidom in ZDA glede suverenosti nad Panamskim prekopom.

Da bi razumeli za kaj gre, je treba poseči malo nazaj v zgodovino. Vse do leta 1903 Panama in obkroženo ozemlje, ki obkroža prekop, sta bila v lasti države, ki je sestavljala del ozemlja Kolumbijske Amerike. Američani so se tedaj skušali dobiti od Kolumbijske doročnice za izgradnjo prestopa, ki bi pomenil najkrajšo in

ali drugim pojavom odpora po vsej Latinski Ameriki. Potemtnost pomeni ameriška navzočnost ob Panamskem prekopu vlogi »čondarja« nad vso Latinsko Ameriko.

Panama je leta in leta uporno zadrževala od ZDA spremembo takšnega stanja. Hotela je popraviti vsiljen sporazum, s katerim so si ZDA postopno prigrabile kos panamskega ozemlja. Zlasti je bilo v tem pogledu pomembno leto 1964, ko so nastali hudi krvavi spopadi med panamskimi demonstranti in ameriško vojsko.

Ameriške vlade so vse doslej objubiljale, da bodo ustregele zahtevam Paname po spremembi položaja v območju prekopa. V arhivih združenih narodov je na kupe pritožb panamskih vlad. Nekateri izmed teh pritožb pravi, da ameriško ugrabitev panamskega ozemlja kot najhujšo obliko ameriškega gospodarskega in političnega imperializma. Panamski prekop ne pomeni za ZDA samo ene najbolj pomembnih strateških točk v Srednji Ameriki, prekop sam pomeni tudi enega največjih virov dobička za ameriške družbe, ki upravljajo prekop. Vse do leta 1964 so ZDA izplačevale Panami malenkostno odškodnino oziroma letno najemnino v znesku 300 tisoč dolarjev. Od leta 1964, ko so bile ostre protiameriške demonstracije, so to vsoto povečali na en milijon 932 tisoč. Toda to je v primerjavi z dobički tako malenkostno, da niti ni vredno primerjave. Panamski prekop pelja za enega najbolj dobičkonosnih obkrožev na svetu. Vsak dan prepluje prekopi tisočih 45 ladij in od vsake tone tovora morajo plačati en dolar »cestnine«. Lada 5 tisoč tonami tovora pomeni 15

PANAMA, 15. — Otvoritev seja varnostnega sveta OZN v Panami je trajala približno pol ure. Gre za prvo zasedanje varnostnega sveta v neki državi Latinske Amerike.

Seja se je začela ob 15.30 po zahodnoevropskem času, ki ustreza 16.30 po italijanskem času. Predsedoval je stalni predstavnik Paname pri OZN Aquilino Boyd. Nekaj minut po 16. uri so sejo preložili in se bo nadaljevala v prvih večernih urah.

V svojem otvoritvenem govoru je predsednik panamske republike Torrijos Herrera izjavil, da je bila Panama vedno neodvisna država in da hoče neodvisna tudi ostati. «Panama ne bo nikoli postala 51. zvezda na zastavi ZDA, je dejal Herrera, ne moremo mirno prenašati gospodarsko zatiranje neke države nad drugo niti politično, gospodarsko in kulturno prodiranje, ki so le različni aspekti istega neokolonializma».

Otvoritveno zasedanje je začel generalni tajnik OZN Waldheim, ki je v svojem kratkem govoru dejal, da ima sedanje zasedanje namen ohraniti in okrepiti mir v varnost v Latinski Ameriki. Sedanje zasedanje, ki sledi lansnemu v Adis Abebi, potrjuje ugotovitev, da imajo zasedanja varnostnega sveta izven newyorskoga sedeža poseben pomen. Waldheim je dejal, da se lahko pospešijo učinkoviti rezultati v številnih državah v razvoju tudi s sodelovanjem in udeležbo svetovne organizacije.

(Na sliki: v Panami so na več krajih postavili take velikanske plakate, ki zahtevajo umik vseh ameriških čet iz Paname. Postavili so jih ob prvem zasedanju varnostnega sveta OZN v Latinski Ameriki. Plakati so povzročili dolgašnje nejevolje v ameriških diplomatskih krogih.)

DRAGO KOŠMRLJ

ODGOVORI ODBORNIKA GIUSTA NA VPRAŠANJA O ŠOLSTVU

Pobuda za slovenske šole v Ben. Sloveniji bi morala priti do izraza v parlamentu

V odgovorih ni omenjeno nezadostno število učnih mest na slovenskih osnovnih šolah - Vprašanja je postavila skupina komunističnih svetovalcev

Deželni odbornik za šolstvo in kulturo Bruno Giust je te dni odgovoril na vprašanja, ki so mu jih postavili komunistični svetovalci Lovriha, Cuffaro, Baracetti in Bergomas glede nekaterih problemov, ki se tičejo slovenskega šolstva. Vprašanja so se nanašala namreč na pomanjkanje slovenskih šol v videmski pokrajini, na ustanovitve četrtega letnika pri trgovski strokovni šoli v Gorici, na nezadostno število učnih mest na slovenskih šolah v tržaški pokrajini, na pomanjkanje učbenikov in zadostnih prostorov. Omenjeni svetovalci so zahtevali, naj deželna uprava po dogovoru z ministrstvom za šolstvo, s krajevnimi in pravimi, sindikati in slovenskimi kulturnimi ustanovami ukrene vse potrebno za rešitev omenjenih vprašanj.

Na vprašanje glede ustanavljanja slovenskih šol v videmski pokrajini odgovarja odbornik Giust, da temeljni zakon št. 1012 iz leta 1961 predvideva ustanovitve slovenskih šol samo v tržaški in gorški pokrajini. Za razširitev omenjenih določb na videmsko pokrajino bi bil torej potreben popravek zakona, za kar pa mora priti pobuda v parlamentu.

Glede trgovske strokovne šole v

VČERAJ V DEŽELNEM SVETU

Izglasovana dva nova zakona v prid kmetijstvu in industriji

Obe normi sta bili sprejeti z večino glasov

Včerajšnja seja deželnega sveta je zopet potekala v mirnejšem vzdušju po razpravi, ki je v zadnjih dveh tednih precej razburila duhove, namreč razpravi o zakonu o gorških skupnostih. Na dnevnem redu je bil najprej zakonski osnutek št. 385, ki ga je 3. januarja letos predložil deželni odbor in ki ga je včeraj orisal poročevalec Virgolini (KD).

Zakonski osnutek, ki ga je predhodno in brez sprememb sprejela tudi pristojna komisija, je bil v deželnem svetu izglasovan z večino glasov. Razen svetovalcev KPI, ki so se vzdržali, so vse svetovalske skupine zakon podprle. Svetovalec Bettoli je pojasnil, da se bodo pripadniki KPI pri glasovanju vzdržali, ker se ne strinjajo s tem, da zakon določa finančna sredstva oziroma letne prispevke deželne uprave vse do leta 1977, pri tem pa ne upošteva, da bi se ob trenutni, ko bodo ustanovitve gorške skupnosti, finančna sredstva lahko stekala v njihove blaginje, saj gre za položne, ki so v tesni zvezi s poslovanjem gorških skupnosti. Gre namreč za dodelitev novih finančnih sredstev za pobude, ki jih predvideva deželni zakon št. 1 iz leta 1968 in za katere je lani zmanjkalo denarja iz prejšnjih nakazil, to je za deželno pomoč za izboljšave kmečkih domov. Do konca februarja 1972 je na pristojni urad prispelo 11.900 prošenj, skupna vrednost del, za katere so kmetovalci in najemniki v kmetijstvu zaprosili za deželno pomoč, pa se suka na višini 15 milijard lir.

V tem namenu dežela z novim zakonom na razpolago nadaljnje 4 milijarde lir, in sicer za razdobje naslednjih 5 let. Poleg tega daje na razpolago po 200 milijonov lir na leto (od letos do vključno leta 1974) za delno kritje obresti, ki jih bodo kmetovalci najeli za omenjena izboljševalna dela.

V drugem delu se je deželni svet razpravljalo o zakonskem osnutku št. 386, ki ga je 30. januarja letos predložil deželni odbor in ki ga je na seji kratko obrazložil poročevalec Giandini (KD). Gre za normo, ki določa nova finančna sredstva za posege, ki so namenjeni industrijskim sredstvom po deželnem zakonu št. 7 z dne 6. maja 1969, in deželna jamstva na posojila, ki jih javne in industrijske ustanove najemajo pri denarnih zadolžitvah. Po krajiši razpravi je bil zakon izglasovan z večino glasov. Proti so glasovali pripadniki KPI, ker se ne strinjajo s tem, da dežela dodeli po dela razvoj industrijskih in razvojno-gospodarskih načrtov.

Deželni prispevki za športne dejavnosti

Na predlog odborika Romana je deželni odbor te dni sprejel drugi razdelitveni načrt za finančna sredstva, namenjena za leto 1972, področju športnih in razvedrilnih dejavnosti. Gre za sredstva, določena

Deželni odbor za šolstvo in kulturo

Deželni odbor za šolstvo in kulturo Bruno Giust je te dni odgovoril na vprašanja, ki so mu jih postavili komunistični svetovalci Lovriha, Cuffaro, Baracetti in Bergomas glede nekaterih problemov, ki se tičejo slovenskega šolstva. Vprašanja so se nanašala namreč na pomanjkanje slovenskih šol v videmski pokrajini, na ustanovitve četrtega letnika pri trgovski strokovni šoli v Gorici, na nezadostno število učnih mest na slovenskih šolah v tržaški pokrajini, na pomanjkanje učbenikov in zadostnih prostorov. Omenjeni svetovalci so zahtevali, naj deželna uprava po dogovoru z ministrstvom za šolstvo, s krajevnimi in pravimi, sindikati in slovenskimi kulturnimi ustanovami ukrene vse potrebno za rešitev omenjenih vprašanj.

Deželni odbor za šolstvo in kulturo

Deželni odbor za šolstvo in kulturo Bruno Giust je te dni odgovoril na vprašanja, ki so mu jih postavili komunistični svetovalci Lovriha, Cuffaro, Baracetti in Bergomas glede nekaterih problemov, ki se tičejo slovenskega šolstva. Vprašanja so se nanašala namreč na pomanjkanje slovenskih šol v videmski pokrajini, na ustanovitve četrtega letnika pri trgovski strokovni šoli v Gorici, na nezadostno število učnih mest na slovenskih šolah v tržaški pokrajini, na pomanjkanje učbenikov in zadostnih prostorov. Omenjeni svetovalci so zahtevali, naj deželna uprava po dogovoru z ministrstvom za šolstvo, s krajevnimi in pravimi, sindikati in slovenskimi kulturnimi ustanovami ukrene vse potrebno za rešitev omenjenih vprašanj.

DVOJE DOMAČIH

Boris Pahor

GRMADA v PRISTANU

NOVOSTI AVTORJEV

Marij Cuk

PESNIŠKI LIST

2

TRST - Ul. sv. Franciška 20

Telefon 61-792

Tržaška knjigarna

TRST - Ul. sv. Franciška 20

Telefon 61-792

Stavbenik Stanko Faganel je nad 25 let deloval v občinski gradbeni komisiji

Prejšnji dan je skupno z inž. Fornasarijem in geom. Fontaninom prejel občinsko priznanje

Goriški župan De Simone je prejšnji dan sprejel bivše članke občinske gradbene komisije inž. Fornasarija, gradbenega strokovnjaka Stanka Faganela in geometra Fontanina ter se jim zahvalil za njihovo dolgoletno sodelovanje. V znak priznanja jim je podelil goriški grb iz 13. stoletja. Srečanju se je udeležil tudi občinski odbornik za javna dela Giuseppe Agati.

Ob tej priložnosti smo Stanko Faganel vprašali za nekaj vtisov o delovanju v komisiji.

«Prav gotovo sem bil njen najstarejši član, saj sem bil vanjo imenovan 1946. leta ter sem razen dveh mandatnih dob, ki jih je spremljal odbornik za javna dela Agati, od desne na levo: Stanko Faganel, geom. Fontanin, Agati in inž. Fornasari

Slavenec v gradbeni komisiji. Kaj bi rekli k temu?

Slavenec v gradbeni komisiji. Kaj bi rekli k temu? Svoje pripadnosti nisem nikoli skrival. Vsi so me spoštovali, ker sem pristopal k reševanju vprašanj s strokovne strani in ker je pri izdelavi mojih stališč vedno igralo poštenje odločilno vlogo.

Stanko Faganel ne bo več član gradbene komisije. Nad 25 let v njej je dovolj dolgo razdobje, ki ga zaključuje z uspehom in zadovoljstvom, kakor lahko z zadovoljstvom gleda na vse svoje dolgo življenje gradbenega strokovnjaka in stavbenika.

Urniki trgovin za praznike

Zveza trgovcev v Gorici javlja, da bodo za praznike imele trgovine naslednji urnik: Jutri, v soboto, bodo mesnice odprte tudi popoldne, pekarnice bodo prodajale kruh tudi za naslednji dan, kot običajno; v nedeljo 18. marca bodo vse trgovine zaprte, razen dežurne cvetličarne (Bandelj na Travniku). V ponedeljek 19. marca, na Jožefovo, bodo zaprte vse trgovine. Izjemoma bodo odprte pekarnice, mlekarne in cvetličarne, samo v jutranjih urah.

Odlok župana glede davka za reklamo

Goriški župan je te dni izdal odlok, s katerim obvešča vse zainteresirane, da bodo morali do 31. marca plačati na davčnem uradu davek za reklamo tako tiskano kot zvočno. Odlok nadalje obvešča, da bodo morali vsi, ki nameravajo reklamirati katerekoli predmete, najprej pisмено obvestiti ustrezne oblasti. Za vsa podrobnejša pojasnila naj se zainteresirani javijo na županstvu.

Avtomobilist hudo ranil preletno žensko

Huda nesreča se je v sredo zvečer ob 20. uri pripetila upokojenci iz Vileš, 78-letni Santi Sklaunich ud. Salvini. Ženska je hodila po ulici, ko jo je avtomobilist podrl in so jo morali tako prepeljati v goriško bolnišnico, kjer so ji zdravniki ugotovili zlom obeh nog, zlom leve nadlahtnice in več udarcev po telesu, zaradi česar so si pridržali prognozo. Opotek ne nesreči je zapisa izidnica karabinjerjev iz Gradišča.

Slovensko zdravniško društvo se povezuje z zamejskimi zdravniki

Po zbranih podatkih je v Italiji najmanj 55, v Avstriji pa 42 slovenskih zdravnikov - Izmenjava strokovne literature in strokovno izpolnjevanje

Minulo soboto se je v Novi Gorici sestala na razširjeni seji komisija Slovenskega zdravniškega društva za sodelovanje z zamejskimi zdravniki. Člani komisije so obravnavali dosedanje delovanje slovenskih zdravnikov pri navezovanju stikov z njihovimi kolegi v italijanskem in avstrijskem zamejstvu ter zastavili program bodočega dela na tem področju.

Predsedem se je društvo lotilo hvalne vredne naloge, da bi navezalo organizacijske in druge stike z vsemi slovenskimi zdravniki, ki delujejo izven matične domovine. Taki stiki bi mu omogočili tudi pošiljanje strokovne literature ter strokovno izpolnjevanje v zdravstvenih institucijah matične domovine. Doslej je bilo v tem že nekaj doseženega.

Srečanje z italijanskimi književniki z Reke

Čerkvena ustanova «Stella Matutina» priredi danes ob 18.15 srečanje s pesniki in pisatelji italijanske narodnostne skupnosti v Jugoslaviji. Na njem bodo sodelovali besedni ustvarjalci italijanskega kroga na Reki. Predstavitelj jih bo profesor Lucifero Martini, odgovorni urednik revije «Panorama», ki jo izdaja Italijanska unija v Jugoslaviji.

POGOVOR S PREDSTAVNIKOM SPZ DINOM RONERJEM

«Primorska poje» uresničuje enotni slovenski prostor

Jutrišnji koncert enajstih zborov bo prvič v Gorici, odkar smo pred tremi leti uresnili to pobudo

Med eno in drugo skrbjo, med enim in drugim opravilom je Dino Roner, predstavnik Slovenske prsne zveze, le našel nekaj časa, da nam je povedal, kako bo potekal jutrišnji nastop «Primorska poje 73» v Prosvetni dvorani v Gorici.

«Čeprav gre za tretjo izvedbo te zanimive pobude, ki v praksi potrjuje načelo o enotnosti slovenskega kulturnega prostora, bo jutrišnja «Primorska poje» prvič v naši osrednji dvorani v Gorici, je dejal Roner. «Prireditve tolikšnih razsežnosti zahteva od organizatorja izrednih naporov, in ker nas je malo, ki se ukvarjamo z izvedbo teh prireditev, leži na mojih ramenih veliko breme».

Nadalje nam je povedal, da bo na jutrišnji prireditvi nastopilo nad 300 pevcev v enajstih zborih, od katerih bo našo ožjo domovino zastopal samo mešani zbor prosvetnega društva «Brški grčič iz Števerjana, ki ga vodi Joško Harej. Ob njem bodo nastopili še naslednji zbori: Luka Koper, Divaca (ženski in moški zbor), Idrija, Poštojna (moški in ženski zbor), Tabor z Opčin, Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice, Franc Zgonik iz Branika ter Svoboda iz Izole. Vsak zbor bo zapel po tri pesmi, ki so jih zbori poljudno izbrali. Goriški koncert bo tretji iz serije petih koncertov, ki jih prireja Zdržue-

Štirje dnevi počitnic v gorških šolah

Šolarji in dijaki imajo v Gorici dolge počitnice: kar štiri dni. Danes praznujejo v Gorici mestnega patrona sv. Hilarija in imajo v šolah zaradi tega prosto, jutrišnji dan bo pouka prost v vseh šolah naše pokrajine. Šolski skrbnik je namreč dal ta dan na razpolago, da se lahko marsikatera družina posluži dolgega dopusta, sicer bo za Veliko noč en dan manj počitnic. V ponedeljek, na Jožefovo, pouka ne bo.

Štirje počitniški dnevi so samo v goriški občini. Drugod v pokrajini bodo imeli prosto le od sobote do ponedeljka, t. j. tri dni. Marsikdo bo izkoristil tako dolge počitnice za kak izredni izlet.

Požar v Doberdobu

Včeraj popoldne je v bližini Doberdoba izbruhnil požar na 5 ha zemljišča, na katerem je rasla trava in grmičevje. Takoj ko so domačini opazili ognjene žubljbe, so poklicali gasilce iz Trizica, ki so skupno z vojniki in karabinjerji pogasili požar.

Slovenska prosvetna zveza priredi jutri, v soboto, 17. marca ob 21. uri v Prosvetni dvorani v Gorici, Verdijev korzo 13 vokalni koncert z naslovom

Primorska poje 73

Sodeluje enajst pevskih zborov iz vseh krajev Primorske. Vabljeni!

Razna obvestila

Šolsko skrbništvo obvešča, da je razpisalo natečaj za mesta šolskega uradnika in tipkarja. Kdor se hoče udeležiti natečaja, naj se za podrobnejša pojasnila obrne na urad skrbništva.

V civilni službi notranje uprave potrebujejo dvanajst tajnikov. Kdor se hoče udeležiti natečaja lahko tudi pojasnila pri goriški prefekturi.

IZ TRIZICA

Občinski predstavniki k odboriku De Carlju

Danes zjutraj bo skupina tržaških občinskih predstavnikov odpotovala v Trst, kjer se bo srečala z deželnim odborikom za urbanistiko De Carljem. Skupina bo z De Carljem razpravljala o gradbenem načrtu za Tržič, ki so ga sprejeli na občinski seji, medtem ko ga je dežela zavrnila.

Kino

Gorica

VERDI 17.00-22.00 «I racconti di Canterbury». Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

CORSO 17.15-22.00 «Anche gli angeli mangiano fagioli». G. Gemma in B. Spencer. Barvni film.

CENTRALE Danes zaprto.

MODERNISSIMO 17.15-22.00 «Carigeneratori». F. Bolkan in M. Schneider. Italijanski barvni film.

VITTORIA 17.15-22.00 «Finalmente... le mille e una notte». B. Bouchet in F. Benussi. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.

Tržič

AZZURRO 17.00 «Anche gli angeli mangiano fagioli». Barvni film.

EXCELSIOR 16.00 «Biancaneve e i sette nani». Barvna risanka.

PRINCIPE 17.30 «Due maschi per Alexa». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Stop za morilca», francoski barvni film - ob 18. in 20.

SVOBODA «Ljubezen na odoru», slovenski barvni film - ob 18. in 20.

DESKLE Prosto.

RENCE «Ljubezen na odoru», slovenski barvni film - ob 19.30.

PRVACINA Prosto.

ŠEMPAS Prosto.

KANAL Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna San Nicolò, Ul. 1. maja, tel. 73328.

SOVJETI IN KONVENCIJA O AVTORSTVU

Še en znak odpiranja

Konvencija nima retroaktivnih posledic - Izplačevanje v domači in tuji valuti - Knjiga v SZ ne bo dražja

Včeraj smo objavili kratko vest, da je sovjetski zunanji minister Gromiko sporočil, da Sovjetska zveza pristaja na mednarodno konvencijo o avtorskih pravicah. Na dan 27. maja bodo tudi za Sovjetsko zvezo začeli veljati predpisi, ki jih predvideva omenjena konvencija. Ker je Sovjetska zveza tista država, ki tiska največ in ima največje naklade in ker je hkrati, kar zadeva prevode, prav tako na prvem mestu na svetu, pristanek na mednarodno konvencijo o avtorskih pravicah pomeni veliko več kot bi se na prvi pogled zdelo. Sovjetska zveza se namreč s tem obvezuje, da bo odsele izdajala le tiste knjige, za katere bo dobila pristanek avtorjev ali njihovih zastopnikov, hkrati pa se obvezuje, da bo tudi plačevala ustrezne honorarje.

Vse kaže, da se je Sovjetska zveza tega lotila z vso resnostjo, kajti v sovjetski zakonodaji že pripravljajo ustrezne spremembe in konec preteklega meseca so v civilnem zakoniku že spremenili nekaj paragrafov. Opustili so toliko let upoštevano načelo tako imenovane »svobode prevoda«, ki je sovjetskimi založnikom omogočilo, da so avtorja določenega dela le obvestili, da bodo njegovo delo izdali v tem ali onem prevodu, ne mence se za to, ali bo on na to pristal ali ne, hkrati pa mu niso nikoli plačali ustreznega honorarja. Res je, da so na isti način ravnali tudi drugod po svetu, ko je šlo za izdajo dela katerega sovjetskega avtorja, toda to ne bi moglo potrajati v večnosti. V novih razmerah pa bo odobritev avtorja naloga in veljavnost avtorske pravice traja vse življenje avtorja in še 25 let po njegovi smrti.

Malokatera poteza sovjetske vlade je v zadnjem času povzročila tolikšno zanimanje tujih diplomatikov v Moskvi kot ta sprememba. Na tiskovni konferenci, ki jo je konec preteklega tedna sklical v zvezi s tem, je bila dvorana polna tujih diplomatikov kot malokdaj. Nekoč je v šali rekel, da gre za osebnost, poklicni interes časnika, ki da pričakuje honorarje za prevode del, ki jih verjetno ne bodo nikoli napisali o Sovjetski zvezi. Toda pustimo šale ob stran, dejstvo je, da je bilo na tiskovni konferenci gostitelj zelo na tem, da bi pristanek na zvezno konvencijo prikazali kot eno izmed potez sovjetskega odpiranja v svet. Torej kot nadaljnji korak v njihovi politiki miroljubnega sožitja. Časnikarje pa je bolj kot to zanimala tehnična plat tega vprašanja.

Postavljalo se je zato vprašanje, ali bodo sovjetski založniki plačali honorarje tudi za doslej prevedene knjige?

Že po tem, kar sama konvencija pravi, moramo pričakovati honorarje za prevode svojih del le tisti avtorji, ki bodo pristali na prevod svojih del po 27. maju. Konvencija namreč ne predvideva retroaktivnega učinka. Res je, da so nekateri časnikarji to dejstvo komentirali s trditvijo, da Sovjeti pristajajo na konvencijo sedaj, ko so prevedli v ruščino in razne druge jezike vse, kar je bilo vrednega, iz ostalih slovstev prevedli, toda ta komentar je bil le nekoliko preostala šala.

Drugo vprašanje, ki se je postavljalo, je bilo vprašanje, v kateri valuti se bodo honorarji izplačevali?

Odgovor je bil, da se bodo honorarji ocenjevali in tudi izplačevali v glavnem v rublih. Vendar bo Sovjetska zveza pristajala tudi na izplačevanje v tujih valutah,

vendar vedno le v smislu v Sovjetski zvezi veljavnih zakonskih odredb o tujih valutah.

Kako pa se bo Sovjetska zveza ravnala s tistimi avtorji, katerih dela se tiskajo v tujini brez pristanka sovjetskih uradnih organov, ki so zadoženi za koordinacijo prevajalske dejavnosti?

To nekoliko zapleteno vprašanje se nanaša na primere, kakršni je Solženicinov primer, katerega dela nečjejo tiskati v Sovjetski zvezi, ga pa tiskajo drugod po svetu s pristankom avtorja ali tudi brez njega, hkrati pa ne vprašajo ali vsaj niso doslej vprašali sovjetskih oblasti in sovjetskih odgovornih krogov, ali bi smeli ta dela prevesti in tiskati ali ne. Ponavljamo, zadeva je zapletena in k temu so pripomogle v glavnem sovjetske oblasti. Na to vprašanje ni bilo preciznega odgovora, ker da se bo ta zadeva pozneje uredila v duhu notranje sovjetske zakonodaje. Kljub temu pa se je namignilo, da bi tistim založnikom,

ki bi tudi v bodoče izdajali dela takšnih avtorjev, mogli odvzeti pravico do tiskanja del ostalih sovjetskih pisateljev.

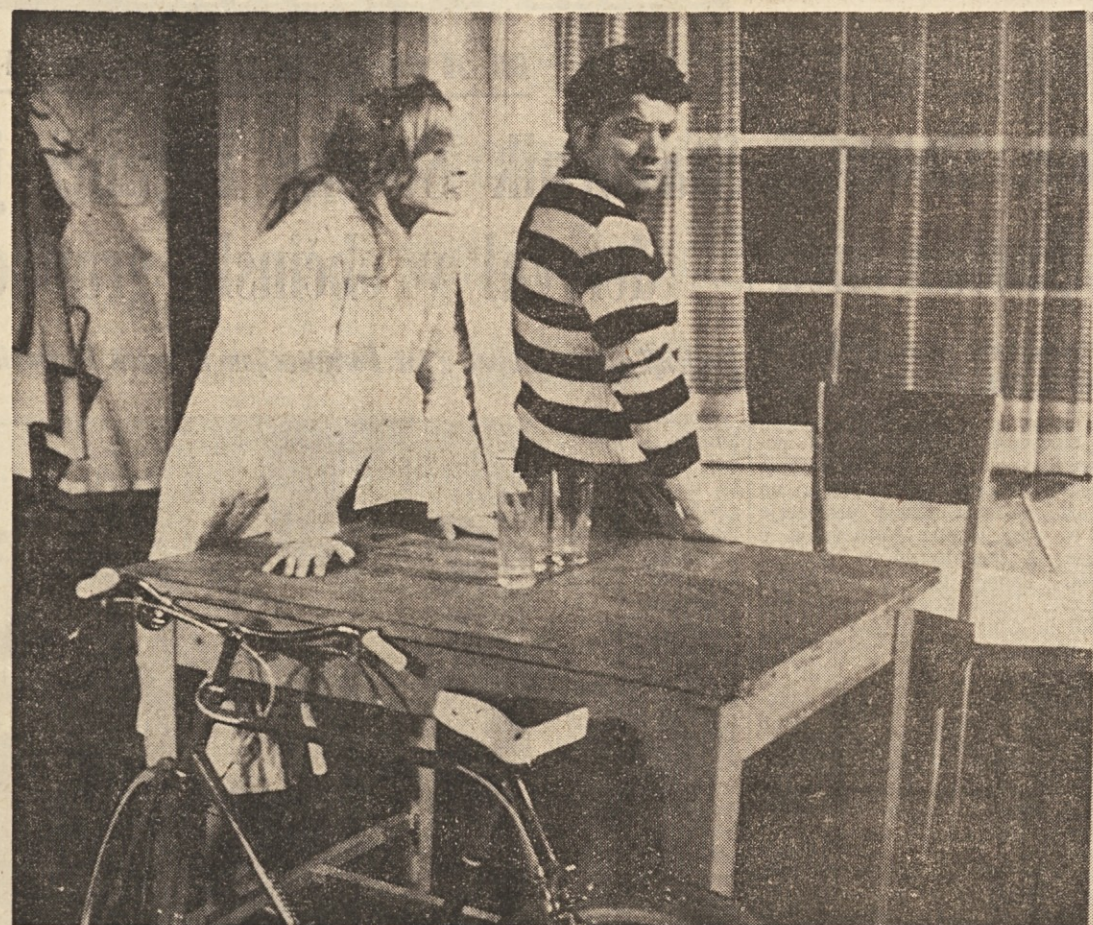
Kaj pa je s honorarji za objavljane del oziroma odločkom v revijah in dnevnem tisku?

Dnevni tisk honorarjev ne bo plačeval, v kolikor ne bo določenega dela naročil. Revije pa bodo morale izplačevati honorarje.

Še zadnje vprašanje.

Ker bodo sovjetski založniki odsele plačali honorarje za tujja dela, bo to privedlo do podražitve knjige v Sovjetski zvezi?

Sovjetski bralec s tem ne bo prikraščen, kajti sovjetska država išče pot, da se ta izdatke nadomesti iz katerega drugega vira. Tako se skuša obrazložiti to konkretno vprašanje. Potemtakem bo sovjetska knjiga tudi odslej torej tudi po 27. maju, ko bo Sovjetska zveza upoštevala predpise mednarodne konvencije o avtorskih pravicah, zelo poceni, najcenejša na svetu.

Prizor iz Whiteheadovega dela «Alpha Beta», ki ga Stalno slovensko gledališče te dni uprizorja v Kulturnem domu. «Alpha Beta» bo na sporedu vse prihodnje tri dni

DOVČERAJSNJA BRITANSKA KOLONIJA MALTA NOSI SLEDNJE PRETEKLOSTI

Razločno se vidijo nekakšne kolesnice ki zagotovo vodijo v davna tisočletja

Gostišče «Moj mir» je na videz zelo skromno, v resnici je razkošen hotel Maltežani niso nizki in temnopolti ljudje - Malteške specialnosti: sirovi kolački

Na Malti je veliko ostankov starih civilizacij in kulturo. Na gornji sliki ruševine ene izmed civilizacij, ki tonejo v mrak davne preteklosti

«Ta Cenč / Moj mir / je na zunaj skromna rumenkasta nizka zgradba, ki jo pred vhodom pozivljata velikanova vaza cvetja, na znotraj pa je to kot luksuzni hotel kopija prastare malteške vasi, z glavno ulico, od katere se odcepljajo potke, ki tlakovane s kamnenjem in obrasle s sredozemskim cvetjem in grmičjem, vodijo naravnost v posamezne apartmaje. Jedilnica je prava kopija sve-

tišča, seveda precej manjša, kot je bilo na otoku zgrajeno pred kakimi 5000 leti. Zgradbe z dveh strani zapirajo velikanova teras z bazenom, tretjo «steno» pa tvorijo srednjeveška stolpasta zgradba, star rezervoar za vodo, preurejen v nočni bar.

Nobenega hrupa. Venomer čeb-ljavo ptič. Kdaj pa kdaj zapljuska voda v modrem bazenu. Grmičevje in cvetje opojno dišita. Pri-

jeten počitek, toda oko se nehotе zazira v rahlo poležno pokrajino, ki se vleče tja do morja. Po rjav-kasti zemlji se razločno vidijo nekakšne kolesnice, ki vodijo do obale.

«Se ne vemo točno, kaj pomenijo ti sledovi. Nekateri pravijo, da so naši predniki tukaj vozili smeči v morje. Drugi skušajo dokazati, da je to ostanek poti še iz časov, ko je bila Malta s kopnim povezana s Sicilijo. Tretji se spet navdušujejo nad domnevo, da so to sledovi iz davnih časov, ko so vesoljska vozila z drugih planetov pristajala na zemlji».

Pojasnili naše spremljevalke je zanimivo, nenavadno zanimiva pa je ona sama. Sama popolnost, Vi-sokorasla, temnoplavil las, rjavih oči, tretjinskih sorazmerij v o-brazu. Tisti del, kjer čelo prehaja v oči, je nekaj posebnega. Ko se oziram okrog, opazim enako «konstrukcijo» pri mladeniču, za ka-terega mi povedo, da je eden naj-bogatejših ljudi na Malti. Prime-rjava pa ni daleč: črte obraza, profil, zlasti pa tipični nasmen in ves izraz razkazuje samo še slo-viti etruščanski Apolon v rimskem muzeju Villa Giulia.

Pričakovali bi južnjaške, bolj majhne, temnopolte sredozemske ljudi, ki jih je sicer dosti, ven-dar je mnogo med njimi takih, ki zaradi posebnosti kar zbežijo v oči. Nič čudnega. Na otok so verjetno prišli najprej Fenici-ani in o tem še pričajo nekateri fe-nicijski izrazi v malteškem je-ziku. Malteški ribiči se danes ri-šejo na svoje pisane ladjice, ko so prav tako ohranile prastaro obliko. Ozirovsko ok, ker pravijo, da edino sposobnost tega egipčovske božanstva obvarujejo mal-teškega ribiča vsega hudega. To-rej je to neposredna povezava s starim Egiptom.

V 6. stoletju pred našim šte-tem so Malto zasedli Kartaginci, za njimi pa so valovi zgodovine prinašali na otok vse osvajaške sredozemske narode — Rimljane, Arabce, Turke, napoleonske Fran-coze tja do imperialističnih Bri-tancev. Vsakokrat po so kajpak imeli močno besedo na otoku pi-rati z vseh sredozemskih obal, saj je bila Malta idealno oporišče in skrivališče.

V ljudeh pa so pustili sledove tudi malteški vitezi, duhovni red sv. Janeza, ki je nekaj stoletij vladal Malti. Bilo je v navadi, da je malteško dekle stalo na ob-zidju in z ročkom mahalalo slo-vo za ladjo, če je njen izvolje-nec — duhovnik viteškega reda — moral po opravkih z Malte.

Malteški vitezi so zapustili naj-več sledov v glavnem mestu — v Valetti. Velike palače in cerkve spominjajo ob vsakem koraku, da so tod gospodarili bogati lastni-ki. Malteški vitezi so znani tudi po tem, da so marsikaj koristne-ga prinesli v zdravstvo. V njihovi bolnišnici na Malti so bolniki jedli iz srebrne posode in s sre-brnim priborom. Ne zaradi bo-gastva, pač pa so bili vitezi prepričani, da na srebru ni bakte-rij, kot so n.p.r. na lesenih tlicah, in se tako kužne bolezni ne prenašajo.

Malta ima samo dva letna časa — pomlad in poletje. Valetta pa je ob vsakem času živahna. Za domačine je to mesto glavno na-kupovalno središče. Pa tudi turis-tov je toliko, da dajejo ulicam svojevrstno barvitost. Tudi se na-vadno razgledujejo po trgovinah. Na prvi pogled marsikaj prikrije ceneno blago tako imenovane «po-livnolaste» civilizacije, zvečne u-voženo iz Britanije. Če pa zbirate v trgovino z malteškimi obrtni-izdelki, tedaj se oko kar ne more ločiti od svojevrstnih izdelkov — keramike, ženskih ogrinjal, čipk in drugih ročnih del tja do pre-

prog iz zajčje volne.

Treba pa je stopiti tudi v eno izmed številnih zlatarn in videti malteško filigransko tehniko. Mor-da je še danes vredno primerjati cene zlatin — kljub monetar-nim krizam — pred letom dni je bilo namreč zlato na Malti še vedno cenejše kot drugje v Ev-ro-pi.

Maltežani so nekaj svojih zna-čilnosti že znali izkoristiti za tu-rizem. Tako gredo v denar sloviti sirovi kolački, ki jih vedno po-nudijo še tople. Eden najbolj zna-hnih malteških sodobnih pisateljev, Francis Ebejer, je postavil glav-no dejanje svojega uspešnega ro-mana «Klic poletja» prav v pe-karno sirovih kolačkov.

Za malico se bo prilgel mal-teški kruhek, pokapljan z oljčnim oljem in natrt s česnom in pa-razitnikom. Zvečer pa bo pravi la-dokusec v skromni špeceriji za vogalom kupil majhne trede okrogle sirčke, se odločil za ribo, ki so jo ribiči zjutraj naravnost iz čis-tega morja prinesli v ribarnico,

in vse skupaj zalil z odličnim mal-teškim vinom.

Seve, najbolj pa se bo na Malti vtisnila v spomin podoba pre-teklosti, stare 6000 let. Vse kaže, da je bila Malta veliko kulturno središče neolitске dobe in je ohrani-la neko nepretrgano črto razvo-ja vse do današnjih dni.

V spominu pa bo ostala tudi sedanjost: na eni strani zelene terasaste površine na zemlji, ki je brez reka in jezer, skratka brez najmanjšega potoka, na drugi strani na skoraj nečloveški trud 300.000 prebivalcev, da bi živeli in obstajali naprej.

Morda bo razumevanje za majhni malteški narod toliko več-je, ker je podobno kot mi Slove-ni, ohranil svoj jezik, svojo kul-turo, pesništvo, dramatično na-kljub tisočletnim vladavinam tuj-cem. Tudi 108-letna britanska ko-lonialna oblast ni mogla prepre-čiti, da malteški jezik ne bi bil vselej na prvem mestu, doma, v šoli, v uradu, v cerkvi.

M. FORTIČ

«PREPIR» MED PENTAGONOM IN BONNOM

Ameriški inštruktorji so zares pretiravali

WASHINGTON, 15. — Washing-tonsko obrambno ministrstvo je začelo anketo v zvezi s poročilom zahodnonemškega notranjega mi-nistra Hansa Dietricha Genscher-ja, po katerem naj bi bili inš-truktorji ameriške vojske leta 1964 mučili nemške častnike iz e-notne obmejne policije, ko so jih va-dili za to, da bi ta policija bila bolj učinkovita. Glasnik ameriške vojske je izjavil, da pričakuje Pentagon ustrezen poročilo, ki naj ga sestavi poveljstvo ameriških obo-robovnišil v Zahodni Nemčiji, da bi se razčistila zadeva, ki jo je sprožil zahodnonemški notranji minister.

Ta je včeraj odgovoril na ob-tožbe Wernerja Kuhlmanja, pred-sednika zveze zahodnonemških po-licijcev, ki je pred mesecem dni obtožil obojne policije, da upo-rabljajo nečloveške in protizakon-ke metode pri vadbi policijskih a-gentov.

Zahodnonemški minister trdi, da zahodnonemška obojne policije ne uporablja nečloveških in neza-konitih metod, da bi izveževali svoje agente, pač pa je priznal, da so to počeli ameriški vojakl pred leti, ko so vadili zahodno-nemške oficirje. S tem so jih ho-teli napraviti čim bolj odporne. Baje so jih slekli do golega, ali jih vezali na drevesa, zapirali jih v zelo vroče celice ali pa ne-pričakovano podvržli prihi iz-redno mrzle vode, tako rekoč

in vse skupaj zalil z odličnim mal-teškim vinom.

Seve, najbolj pa se bo na Malti vtisnila v spomin podoba pre-teklosti, stare 6000 let. Vse kaže, da je bila Malta veliko kulturno središče neolitске dobe in je ohrani-la neko nepretrgano črto razvo-ja vse do današnjih dni.

V spominu pa bo ostala tudi sedanjost: na eni strani zelene terasaste površine na zemlji, ki je brez reka in jezer, skratka brez najmanjšega potoka, na drugi strani na skoraj nečloveški trud 300.000 prebivalcev, da bi živeli in obstajali naprej.

Morda bo razumevanje za majhni malteški narod toliko več-je, ker je podobno kot mi Slove-ni, ohranil svoj jezik, svojo kul-turo, pesništvo, dramatično na-kljub tisočletnim vladavinam tuj-cem. Tudi 108-letna britanska ko-lonialna oblast ni mogla prepre-čiti, da malteški jezik ne bi bil vselej na prvem mestu, doma, v šoli, v uradu, v cerkvi.

M. FORTIČ

«PREPIR» MED PENTAGONOM IN BONNOM

Ameriški inštruktorji so zares pretiravali

WASHINGTON, 15. — Washing-tonsko obrambno ministrstvo je začelo anketo v zvezi s poročilom zahodnonemškega notranjega mi-nistra Hansa Dietricha Genscher-ja, po katerem naj bi bili inš-truktorji ameriške vojske leta 1964 mučili nemške častnike iz e-notne obmejne policije, ko so jih va-dili za to, da bi ta policija bila bolj učinkovita. Glasnik ameriške vojske je izjavil, da pričakuje Pentagon ustrezen poročilo, ki naj ga sestavi poveljstvo ameriških obo-robovnišil v Zahodni Nemčiji, da bi se razčistila zadeva, ki jo je sprožil zahodnonemški notranji minister.

Ta je včeraj odgovoril na ob-tožbe Wernerja Kuhlmanja, pred-sednika zveze zahodnonemških po-licijcev, ki je pred mesecem dni obtožil obojne policije, da upo-rabljajo nečloveške in protizakon-ke metode pri vadbi policijskih a-gentov.

Zahodnonemški minister trdi, da zahodnonemška obojne policije ne uporablja nečloveških in neza-konitih metod, da bi izveževali svoje agente, pač pa je priznal, da so to počeli ameriški vojakl pred leti, ko so vadili zahodno-nemške oficirje. S tem so jih ho-teli napraviti čim bolj odporne. Baje so jih slekli do golega, ali jih vezali na drevesa, zapirali jih v zelo vroče celice ali pa ne-pričakovano podvržli prihi iz-redno mrzle vode, tako rekoč

in vse skupaj zalil z odličnim mal-teškim vinom.

Seve, najbolj pa se bo na Malti vtisnila v spomin podoba pre-teklosti, stare 6000 let. Vse kaže, da je bila Malta veliko kulturno središče neolitске dobe in je ohrani-la neko nepretrgano črto razvo-ja vse do današnjih dni.

V spominu pa bo ostala tudi sedanjost: na eni strani zelene terasaste površine na zemlji, ki je brez reka in jezer, skratka brez najmanjšega potoka, na drugi strani na skoraj nečloveški trud 300.000 prebivalcev, da bi živeli in obstajali naprej.

Morda bo razumevanje za majhni malteški narod toliko več-je, ker je podobno kot mi Slove-ni, ohranil svoj jezik, svojo kul-turo, pesništvo, dramatično na-kljub tisočletnim vladavinam tuj-cem. Tudi 108-letna britanska ko-lonialna oblast ni mogla prepre-čiti, da malteški jezik ne bi bil vselej na prvem mestu, doma, v šoli, v uradu, v cerkvi.

M. FORTIČ

«PREPIR» MED PENTAGONOM IN BONNOM

WASHINGTON, 15. — Washing-tonsko obrambno ministrstvo je začelo anketo v zvezi s poročilom zahodnonemškega notranjega mi-nistra Hansa Dietricha Genscher-ja, po katerem naj bi bili inš-truktorji ameriške vojske leta 1964 mučili nemške častnike iz e-notne obmejne policije, ko so jih va-dili za to, da bi ta policija bila bolj učinkovita. Glasnik ameriške vojske je izjavil, da pričakuje Pentagon ustrezen poročilo, ki naj ga sestavi poveljstvo ameriških obo-robovnišil v Zahodni Nemčiji, da bi se razčistila zadeva, ki jo je sprožil zahodnonemški notranji minister.

O prvi reviji Primorska poje

Prva letošnja revija «Primorska poje» je bila prejšnjo soboto v Idriji, kjer je nastopilo dvanajst pevskih zborov, med temi trije, ki so prvič nastopili: ženski zbor iz Bukovice, moški zbor iz Bukovja pri Postojni in mešani zbor «Drago Bajce» iz Vipave. Druga značilnost revije v Idriji je v tem, da so nekateri zbori, ki smo jih lansko leto uvrstili med obremenje-ne z zapletenimi težavami, neko-liko napredovali v lepoti petja sa-mega pa tudi delno v interpreta-ciji. To so moški zbor «Ivan Can-kar» iz Marezig, pod vodstvom Verjanka Babiča, moški zbor pro-svetnega društva «Kras» iz Opatje-ga sela pod vodstvom Justa Ma-rušiča in mešani zbor iz Bukovice na Gorickem pod vodstvom Jožka Čovca.

Če primerjamo celoten zborov-zvok, ki so ga šibili slaba izgo-varjava in dokaj odprto ter, ka-kor pravimo, nekontrolirano petje, neenotnost v delovanju in druge spremljajoče pomanjkljivosti, je le-tos pokazal zbor iz Marezig pre-cejšnje rezultate svojih in dirigen-tovih prizadevanj, kajti očitna je bila večja kompaktnost, večja pev-ska disciplina; ta je zbor vodila do trenutkov lepega zlitja in ubra-nosti. Sicer bo treba še v nadalje odpravljati izstopanja posamezni-kov; ti radi podležijo stari navi-di in načinu petja, ki ne sloni na čvrsti podpori v smislu pravilne-ga dihanja. To pa še vedno ugo-tavljamo, na žalost, pri velikem številu pevcev pri vseh zborih.

Nadalje se bo treba še borti pro-ti portamentiranju ali drsajočemu načinu prijetanja tonov, pa tudi proti površnosti v zavedanju in intervalov, zlasti v basih, ki so «prepričani», da se jih ne sliši, ka-ko včasih «mažejo», včasih pa posamezniki kar po svoje zaidejo v oktave s tenorji, kakor na pri-mer pri Vodopivčevih «Ob večerni uri». V splošnem je bilo petje bolj ubrano kot lani, želeli bi si le večje razgibanosti in izražanja, v interpretaciji. Sicer pa je zboro-vodja imel dovolj dela s petjem samim in bo v bodoče interpreta-tivni strani gotovo lahko posvetil več pozornosti, ko bo zbor bolj dovršen.

Isto velja v celoti za zbor iz Opatjega sela, posebno pri Maro-lovih «Barčici» in Vodopivčevih «Na poljanju»; pri prvi je bilo sunkovito petje v prvih tenorjih, posamezni-ki so zasil v oktave s prvimi te-norji; pri drugi so tenorji preni-zko začeli, prehod iz p v ff je bil precej krčevit, pesem neizdelana. Pač pa je zbor odlike svojega na-predka pokazal v Ferjančevih «Sijaj, sijaj sončece», ki jo lahko uvrstimo med najlepše interpreta-cije tega večera: preprosta, logič-na in v gradnji, iskreno občutna, pri-srčno prepričljiva. Po premaganji tremi je solist v drugi kitici lepo in umirjeno pel, a zbor, v začetu-ku nekoliko neenoten, je bil čedal-je bolj zlit in kompakten.

Tudi mešani zbor iz Bukovice je pokazal skrbno pripravo, saj je na poti k zlitosti od lanskega nastopa storjen lep korak, posebno v moškem delu. Pri nadaljnjem priza-devanju bo treba posvetiti skrb gla-sovnemu razvoju sopranske skupi-ne in bolj oplemenititi altovske, ki uinkujejo zlasti na ff mestih do-kaž, vsiljivo, dočim se sopranska kaste in nastane občutno nerav-novesje v zboru. Kljub izboljšanju izgovarjavi se še pojavljajo široki «e» (to velja tudi za zgornja zboro-ja). Odpraviti pa bo treba dra-zijske prijetanje tonov v ženskih glasovih, saj ne dopušča intonan-ke preciznosti niti ne dovoljuje skupinske homogenosti in učinkuje neestetsko. Še v nadalje bo treba polagati pozornost na pravilno di-hanje. Interpretativno je bila naj-boljša Kernjakova «Rož, Podjuna, Zila», pri kateri je dirigent stre-mel za smiselnim fraziranjem, po-vezanim s prilagajanjem se dina-mičnim razlikovanjem. Drugo pe-šmo «V tuljini» Antona Groebin-ga so oslabile predolge pavze, ki so zavrele ritmični tok in zmanj-šale napetost. V Venturinijevi «Po-vojena travca» je solist prijetnega giasu z zdravim zanosom odpel svoj del.

Kakor je mešani zbor iz Buko-vice potrdil razliko od lanskega začetništva, tako izkazuje zdaj ženski zbor isto začetniško stanje iz katerega se je premaknil z ena-kim prizadevanjem in enakimi na-pori. Če upoštevamo, da je ženski zbor le del istega mešanega zbora, in da še v sestavi le-tega ni do-segel večje dovršenosti, potem tu-di ni bilo mogoče doseči potrebne glasovne zlitosti niti intonančne na-tenotnosti ter tiste enotnosti gla-sovnih skupin, kar je za samosoi-žen ženski zbor toliko bolj potreb-no. Sicer pa dobra volja je tu in začetek tudi; iz trenutne siškosti ter ob morebitni pridružitvi mla-dih, svežih glasov, bi se zbor lah-ko dalje uspešno razvijal.

Moški zbor iz Bukovja in mila-dinski mešani zbor iz Studenega pri Postojni vodi Milena Milavec. Prvi ima sveže, mlade glasove, ki se bodo ob skrbni glasovni izobraz-bi gotovo razvili v večji volumen. Potrebno bo posvetiti več pozor-nosti dihalni tehniki, ker se kaže-

jo pomanjkljivosti pri dinamičnem naraščanju, ko glasovi zaradi sti-skanja spreminjajo barvo, pri te-norjih se pojavlja rahla intonan-ča labilnost. Sicer pa zbor do sred-nje dinamične stopnje lepo zveni. Izgovarjava je dobra.

Simpatičen je bil nastop mladins-kega mešanega zbora, ki prav ta-ko razpolaga z lepimi glasovi; od-likuje ga čvrsta pevška disciplina. Kakor prvi, je bil tudi ta skrbno pripravljen. Čeprav je deloval pre-cej enotno in v celoti dosti zlit, vendar veljajo za nadaljnje delo isti napotki. Sopranski skupini bo treba posvetiti največ skrbi, saj pri drugi pesmi ni mogla enotno zastaviti visokih tonov.

Petje obnih zborov označimo kot solidno. Pogrešali smo pa več gla-sbeno vsebinskega izraza, tiste raz-gibanosti, ki je odraz notranjega doživljanja in sproščenosti; ta pa se bo razvila, tako mislim, ko se bosta zboru z dirigentko raz-bremenila teže skrbi, ki osredotoča delo za tehnično pevsko plat.

Isto bi lahko rekli za mešani zbor iz Vipave pod vodstvom Dar-je Arčon, ki je zbor privedel do za-znavne stopnje. Že pri prvi Habbe-tovi «Prva pomlad» je zbor poka-zal čvrsto pripravljenost; skrbno naštudirano delo je zazvenelo čisto in jasno. Zaznavno fraziranje in lahkončno čisto muziciranje pa ni prešlo v gradnjo celote, tako da ni učinkovalo kot dovolj napet doživljaj. Ker muzikalnost interve-torke poznamo, si lahko odso-timo močnejšega notranjega umet-niskega vzgona in oblikovalnega razlikovanja oziroma nazornosti po-jasnino samo s preveliko skrbjo za potrebe in pretežno delo na pevskem uglejanju. Če izvzame-mo nekaj intonančnih rahlih ni-zanj v sopranih in altih pri zah-tevni Lajovčevi «Kiša», je zbor pe-til solidno. Prepričani smo, da se bo pri nadaljnjem delu tudi izrazno sprostil in pokazal svojo pravo po-stavljajno vrednost.

Sovodenski inonet ima lepe gla-sove, ki se bodo morali podvreči osnovam pevске tehnike, če bodo želeli napredovati do tiste stopnje in lepo glasovne zlitosti celote, kakršno zahteva estetska nujnost še posebej pri komornih vokalnih skupinah. S petjem, ki se nagiba h glasovnemu forsiranju, si ne bo-djo mogli pomagati dalje. Poleg te-ga take in podobne pomanjkljivo-sti vodijo skoraj vedno v razne ma-nire pri interpretaciji, tukaj na pri-mer v valovitu, neutelejnem di-hanju, neenotnem, sunkovitosti in razne poudarke, ki niso vselej v skladu bodisi s fraziranjem bodisi z logiko in gradnjo. Na lanskem na-stopu je nomet zvenel nekoliko bolj ubrano in smiselneje fraziral in tu-di dinamika celote kakor posame-znikov ni prestopila mej glasov-nih zmogljivosti. Ne bi hotel s tem spodbuditi dobre volje in prizade-vanj, ki so očitna, ampak le teh na-zorit na preusmeritev v pravilno razvo-jo, ki pelje k pravilnemu razvo-ju, kar smatram, da bi ta, boljše usposabljanje pevška skupina, lah-ko dala več od sebe.

Pri moškem zboru «Kras» iz Do-la - Poljan, ki ga vodi Pravica Ko-zolova, je najbolj kompaktno in razbano izzvenela Gubčeva «Ma-joljica». Malostevnost in s tem manjša glasovna zmogljivost nava-ja zbor na način značilnega fan-tovskega petja, ki je na trenutke manj ubrano, a združuje vselej iskren ljudski čustveni izraz. Pe-vcii so se potrudili za boljše izgo-varjavo in sploh so zapustili vtis skrbnega pripravljanja.

Moški zbor iz Mirna je ponovno pokazal, da ima pogoje za umet-niško zahtevnejši spored. Predvsem ni razpolaga z lepimi glasovi, ki bi dirigent ob sistematičnem de-lu lahko zlit v še bolj enotno de-lujočo pevsko telo znatnega obse-ga in volumna. Če izvzamemo časna izstopanja, male neenotnosti posameznikov, stisnjenosti in sem pa-tja grečevito pojavljajočih se gla-sov, kar navaja na potrebo večje glasovne izobrazbe, moramo ugot-o-viti, da je petje v celoti izkazalo do-kajšnjo ubranost in ravnesvje. Predvsem pa je dirigent Anton Klancič v smiselno oblikovanih fra-zah nazorno gradil skladbe in s tem ponovno potrdil, da bi bil spo-soben z zborom poustvariti dela močnejših umetniških vrednot, kar je tudi dolžan storiti v prid pev-ske kulture.

Pri Komornem mešanem zboru iz Nove Gorice je dosegel lepo zve-to tenzski zbor; pri samostojnem izvajanju Mavrijeve «Zalostna de-klacija» je v svojih homogeno tro-blikovanih glasovnih skupinah učin-koval plastično in prepričljivo. Le-po obarvan zvok pa ohranja v vi-sih ločenem obsegu, kajti pri višinah se zlasti soprani, kakor na primer pri Brucknerjevi «Ave Maria», gla-sovno razpršijo. Moški del zbora ima sicer lepe glasove, zlasti ba-ritonski in basovski skupina, ven-dar nekoliko motijo predvsem v pr-dri nekoliko izstopajoče solistično obarvane značilnosti nekaterih po-sameznikov, ki prevladujejo.

Interpretacija Mirkove priredbe «Dele, to mi povej» je bila pris-tna. Dirigentu gre priznati, da se je lotil zahtevnejše literature, ka-ker je Brucknerjeva znamenita «A-ve Maria». Če smo na začetku pogrešali večje strmenosti v grad-nji oziroma zaznavnejše rastoče napetosti, je zlasti v drugi pol-o-vici izzarevala svojo moč in učin-kovala prepričljivo. Skladba zaht-e-va obsežne glasovne zmogljivosti, ki jih seveda zbor ni mogel po-vsem izpolniti, kar smo občutili so-kulminantnem vzponu zlasti pri so-pranih, ki niso zazveneli v višji-nah. Lepo doživeti, ki nam ga je nah. Nudi do tu, je pokvarila do-dana «So še rožice...» s solista-ma, ki se niti glasovno ne stla-taniti je solistika bila intonančno sta-bilna, tako da se je celota zama-jala že v intonativnem pogledu, če-mur je v nadaljnjem sledil razkroj učinka. Škoda.

IVAN SILIČ</

NOGOMET

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH PRVENSTEV

ODBOJKA

TEDENSKI KOMENTAR

Breg zaostaja na lestvici le za dve točki za vodečo Edero v naraščajniškem prvenstvu

V mladi enajsterici kriške Vesne je v nedeljo presenetil zlasti napad

Protagonist nedeljskih tekem mladinskega naraščajniškega prvenstva je bila burja, ki je ovirala (predvsem na Krasu) potek iger. Nekaj tekem so morali celo odgoditi, oz. prekiniti.

MLADINCI

A SKUPINA
V prvi skupini mladinskega prvenstvenega tekmovanja so odigrali le srečanje med Don Boscom in Rosandro. Prosečani so imeli do remija. Ostali tekmi med Campanellami in Primorjem ter med ekipo Libertas Sv. Sergij in Costalunga so odigrali zaradi burje.

Nedeljski nasprotnik Primorja bo Don Bosco. Prosečani so imeli do sedaj smolo, saj niso v dveh kolidirnih igrah dobili točk. Tržačani bodo za naše fante brez dvoma trd oreh.

IZIDI: Campanella — Primorje 0:0, Don Bosco — Rosandra 1:1, Libertas Sv. Sergij — Costalunga 0:0, Giarizole so počivale.

LESTVICA: Don Bosco in Rosandra 3, Giarizole in Libertas Sv. Sergij 1, Primorje, Costalunga in Campanella 0.

PRIHODNJE KOLO: Costalunga — Giarizole, Rosandra — Libertas Sv. Sergij, Primorje — Don Bosco, Campanella bodo počivale.

B SKUPINA
V drugi skupini so odigrali vsa srečanja. Največje presenečenje je pripravila Muggesana, ki je na

tujem odpravila Libertas Rocol. Cremcaffé in S. Giovanni sta pričljivo odpravila Demacori, oz. ekipo Libertas Sv. Marko. Union je počival.

V nedeljo čaka Podlonec težka naloga, saj bodo gostovali pri S. Giovanni, ki se bori za osvojitve prvega mesta. V dveh prvenstvenih tekмах proti tej enajsterici so doživeli naši nogometaši poraz, čeprav so prikazali dobro igranje. Zato bi Union z zrelimi in učinkovito igro lahko pripravil lepo presenečenje. V ostalih srečanjih sta Cremcaffé in Muggesana odstodna favorita.

IZIDI: Libertas Rocol — Muggesana 2:3, Demacori — Cremcaffé 1:3, Libertas Sv. Marko — S. Giovanni 1:3. Union je počival.

LESTVICA: Cremcaffé in S. Giovanni 4, Libertas Sv. Marko in Muggesana 2, Union, Demacori in Libertas Rocol 0.

PRIHODNJE KOLO: S. Giovanni — Union, Cremcaffé — Libertas Sv. Marko, Muggesana — Demacori, Libertas Rocol bo počival.

NARAŠČAJNIŠKI

A SKUPINA
Breg je v nedeljo odpravil z visokim izidom 4:0 Ponziano in tako obdržal drugo mesto na lestvici. Sedaj zaostaja le za dve točki za Edero, ki pa še ni počivala. Edera je v nedeljo po lepi in na-

peti tekmi remizirala z Muggesano. Brežani imajo tako več možnosti za uvrstitev v finale, to pa bodo dosegli le če se bodo potrudili ob vsakem nastopu.

Prihodnjo tekmo bodo odigrali »plavi« v ponedeljek, 19. t.m. ob 11. uri v Dolini in ne v nedeljo na igrišču pri Sv. Sergiju, kot je bilo prvotno sporočeno. Nasprotnik Brežanov bo šibiki Stock, ki nima nikakršnih ambicij za osvojitve prvih mest. Dolinčani bodo nastopili brez Zaharja, ki je bil v nedeljo izključen.

IZIDI: Demacori — Stock 0:0, Breg — Ponziana 4:0, Muggesana — Edera 1:1, Cremcaffé je počival.

LESTVICA: Edera 8, Breg 6, Muggesana 5, Ponziana 4, Cremcaffé in Stock 2, Demacori 1.

PRIHODNJE KOLO: Edera — Cremcaffé, Ponziana — Muggesana, Breg — Stock, Demacori bo počival.

B SKUPINA

V drugi skupini so odigrali zaradi premočne burje dve tekmi: Gaja — Aurisina in Olimpia Greta — CGS. V ostalih dveh srečanjih je Opicina Supercaffé odpravila Inter SS, presenetljivo Roianese pa je prišilil k delitvi točk tržaški Libertas. Na lestvici vodita še vedno CGS in Opicina Supercaffé, ki imata kar štiri točke prednosti pred tretjevrstno enajsterico.

Nedeljski nasprotnik Gaje bo prav vodil CGS. Tekma bo zato za »zeleno-rumene« izredno težka. V zadnjem nastopu smo opazili pri naših nogometaških napredkih, ki bi lahko prišli do izraza tudi v nedeljo. Ostala srečanja bodo vsa izenačena. Največ zanimanja velja brez dvoma za spopad med Aurisino in Opicino Supercaffé. Če bodo Openci zmagali bodo še povečali svojo prednost in pot do finala jim bo odprta.

IZIDI: Gaja — Aurisina 0:0, Opicina Supercaffé — Inter SS 1:0, Roianese — Libertas TS 2:2, Olimpia Greta — CGS 0:0.

LESTVICA: CGS in Opicina Supercaffé 8, Libertas TS 5, Aurisina 4, Inter SS, Gaja in Roianese 3, Olimpia Greta 0.

PRIHODNJE KOLO: Libertas TS — Olimpia Greta, Aurisina — Opicina Supercaffé, Inter SS — Roianese, CGS — Gaja.

C SKUPINA

V tretji skupini so odigrali samo tekmo med Vesno in Fortitudo. Proti vsakemu pričakovanju so zmagali Križani kar s štirimi goli razlike. »Plavi« so zaigrali zelo dobro, presenetil pa je predvsem napad, ki je prvič pretresel štirikrat mrežo nasprotnikov.

Nedeljski nasprotnik Vesne bo Costalunga. Križani računajo na zmago, saj so Tržačani povzročili preglavice. Največ zanimanja velja brez dvoma za spopad med Rosandro in Giarizolami, ki bo praktično odločilo o prvem mestu.

IZIDI: Triestina — Costalunga 0:0, Vesna — Fortitudo 4:0, Esperia Sv. Alojzij — Rosandra 0:0, Giarizole so počivale.

LESTVICA: Giarizole 6, Triestina 5, Rosandra, Fortitudo in Vesna 4, Esperia Sv. Alojzij in Costalunga 1.

PRIHODNJE KOLO: Rosandra — Giarizole, Fortitudo — Esperia Sv. Alojzij, Costalunga — Vesna. Triestina bo počivala.

ZACETNIŠKI

V nedeljo so odigrali tri zaostala srečanja začetiškega prvenstva, katerega povratni del se bo pričel v nedeljo v ponedeljek. Breg je igral proti S. Giovanni in je gladko zabil 3:0.

IZIDI: Muggesana — Opicina Supercaffé 0:1, Esperia Plo XII — Rosandra 1:0, S. Giovanni — Breg 3:0.

PRIHODNJE POVRATNO KOLO: Tergeste — Opicina Supercaffé, Triestina — Libertas Rocol, Ponziana — Libertas TS, Zaula — S. Giovanni, Giarizole — Breg, Muggesana — Fortitudo.

M. K.

V nedeljo tisoča oddaja »Športne nedelje« na TV

RIM, 15. — Priključena televizijska rubrika »Športna nedelja« bo ta teden slavila pomemben jubilej — svojo tisočo oddajo. Prvič se rubriko namreč oddajali po televizijskih ekranih 11. oktobra 1953 (torej pred skoraj 20 leti) in to samo za milansko področje. Okvir rubrike se je postopoma spreminjal in obogatil do današnje formule, ki je po svoji živahnosti že presegla značaj dnevnika in se je uveljavila bolj kot revija.

Za jubilejno oddajo bo v programu nekaj sprememb. Seveda, bodo pokazali vrsto izvelekov, ki naj bi označili dvajsetletno dejavnost te rubrike, v 1000. oddaji pa se bodo prvič poslužili še posebej izboljšane »motive«, ki bi morala s hitrostjo 4 fotografam na sekundo dovoliti še temeljitejšo analizo športnih dogodkov. Izjemoma bo tudi občinstvo tokrat izbrano: sestavljali ga bodo športniki, športni delavci in novinarji.

RIM, 15. — Na 5. kongresu evropske nogometne zveze v Rimu so izvolili za predsednika Italijana Artemia Franchija.

NOGOMET

NA PODROČJU PODZVEZE NOVA GORICA

MLADINCI IZ RENČ POKALNI PRVAKI

Po podaljšku igre in streljanju enajstmetrovk so premagali NK Vozila s 4:3

V sončnem, precej hladnem in vetrovnem vremenu so se zadnje nedelje dne 11. marca v Novi Gorici srečale mladinske enajsterice NK Vozila in NK Renče. To je bila finalna tekma za mladinskega prvaka za pokal ZMS na področju nogometne podzveze Nova Gorica. Zmagali so Renčani s 4:3. Sodič Pahor je dobro opravil svojo nalogo.

NK VOZILA: Brezavšek, Šturm, Klemenčič, Forčič, Komel, Kravos, Brelih, Rijavec, Jurca, Šrebrnič, Fortunat, rezerva Tutta.

NK RENČE: Znidarčič, Trampuž, Vodopivec, Rijavec Darko, Gregorič, Rojč, Zigon, Černič, Spacapan, Pisk, Čotar, rezerva Rijavec Vojko, Gregelj.

V regularnem času je bil rezultat po 80 minutah igre neodločen 0:0. Po pravilih NZS sta bila zato dva podaljška po 10 minut, toda še je ostalo pri 0:0.

Sodič Pahor je nato odredil izvajanje penalov. Na vsaki strani je izmenično po 5 mladincev streljalo enajstmetrovsko, toda ostal je zopet rezultat 3:3, ker po dva igralca nista realizirala. Uspešni so bili za Vozila Forčič, Komel in Šrebrnič, za Renče pa Zigon, Spacapan in Gregorič. Vratarja sta ubranila vsak po en penal. Pri nadaljevanju nove serije enajstmetrovk je zgrešil Jurca od Vozil, uspešen pa je bil Rijavec Darko od Renč, ki je tako zagotovil končno zmago ekipe NK Renče s 4:3. Tekmo sta odločila prav ob kapetana. Ob tej priložnosti je bilo dobro poudariti, da se je ponovila stara napaka trenerja, da pred pokalno tekmo ne vadijo izvajanja enajstmetrovk.

Sama tekma kot taka je bila po igri uravnotežena. Vsaka ekipa je imela polčas igrala proti vetru. Novogoričani so bili nekoliko bolj tehnični. Renčani pa so bili disciplinirani. Oboji pa so bili disciplinirani. Oboji pa so bili disciplinirani.

NK VOZILA: Vuk, Kogoj, Humar, Čubela, Linzender, Korpar, Čej (Cernigoi), Marušič, Leban, Jordan (Trpin), Klančič, Bensa, Rezerv: Cvijanovič, Fajt.

NK PRIMORJE (Ajdoščina): Marjanovič, Medvedšek, Mermolja, Brecljič, Pavel, Blaunša, Kotnik, Kopatin, Brecljič, Pavel (Peljan), Batagelj, Jamsček, Begič tem rezerve: Ličen, Doljak, Vidrih.

Ze preko štiri leta nogometaši iz Ajdoščine niso uspeli premagati Novogoričan bodisi v klubskem ali v pokalnem tekmovanju niti v Novi Gorici niti v Ajdoščinu. Tokrat so pa slavili visoko zmago s 4:1, ker so bili hitro in borbeno igrali. Sicer pa je tekma bila na splošno slaba in številni gledalci so bili razočarani.

Ze v drugi minuti je iznajdljiv Ajdoščinec niso uspeli premagati dosegel vodilni gol za Primorje. V 10. minuti je Korpar od Vozil sicer zadel vratnico kar pa je bilo tudi vse, kajti v 12. in 25. minuti je bila zopet neizkoriščena priložnost

Tudi v poslovnem kolu so naše šesterke doživele popoln neuspeh. Krajši konec sta potegnili še Sokol in Dom iz Gorice in tako v petih tekmah ni bila osvojena nobena točka. Ker sta bila v nižjih ligah dva domača derbija se moramo to pot zadovoljiti samo s štirimi točkami.

B LIGA — članice

Letošnje odbojgarsko prvenstvo se je za zastopnice Brega končalo slabo. Imele niso velikih ciljev in njihova želja je bila le, da se na prejšnji tekmi ne bi izpadle. Toda do linčanke bodo po sedmih letih igranja v B ligi izpadle. To je že naša tretja ekipa, ki jo doleti ta usoda v razdobju komaj treh let. Vsekarikar več kot zaskrbljujoča kriza naše odbojke, ki nam je v bližnji preteklosti prinesla zavidljive uspehe. V zadnji tekmi niso zmogle doseči kaj več kot časten poraz. Kot smo že v uvodu povedali so se s porazom poslovile tudi borovke. Vodilci Lovable iz Bergamo se ni pustil presenetiti niti v zadnjem nastopu in je tako končal prvenstvo brez poraza. Prav gotovo je to velik uspeh za Remuzjevo in tovarišice. Od druge lige se poslavljaja skupaj z Bregom še Primavera Marzotto.

IZIDI 14. KOLA: Bor — Lovable 1:3, Libertas Brescia — Primavera Marzotto 3:2, Alzano — Breg 3:0.

AGI — Vignoni 3:1.

LESTVICA: Lovable Bergamo 28, Alzano, Libertas Brescia in Bor 16, Vignoni 14, AGI Gorica 8, Primavera Marzotto in Breg 6.

C LIGA — člani

Zadnji poraz Krasa v Gorici je spravil odbojkarje iz Zgonika v precej kočljiv položaj. Eni so trdili, da je izpadel Galdini, drugi pa, da je ta neljuba usoda doletela Kras.

Nekateri so po natančnih računih prišli do razveseljive ugotovitve, da je iz lige izpadel Caldini. Vse te ugotovitve so za sedaj neuredne in celo tekmovalna komisija v Rimu nima končnih lestvic, ker manjkajo še nekateri zapisniki celotne iz predzadnjega kola. Upajamo, da bo ta šola za Zgoničane poučna. Zmagovalcev v tej skupini je Libertas iz našega mesta, ki bo tako poskušal ponovno vrniti se v drugo ligo. Druga ekipa iz Trsta ACEGAT pa bo nazadovala. Preteklo soboto ni sploh odstopovala v Mantovo.

SPORTNO ZDRUŽENJE BOR ČESTITA SVOJEMU ČLANU IN ODBOJNIKU BORUTU KODRČU

ob promoviranju za doktorja naravoslovnih ved.

IZIDI 14. KOLA: Libertas Padova — ACLI Montecchio 3:0, Galdini Gorica — Kras 3:1, Libertas Trst — Dall'Acqua 3:1, Scialoja Mantova — ACEGAT 3:0 (b.b.).

KONČNA LESTVICA: Libertas Trst in Libertas Padova 22, Dall'Acqua Treviso 20, Scialoja 12, ACLI Montecchio, Kras in Caldini 10, ACEGAT 1.

C LIGA — članice

Tudi peti poraz po vrsti Sokola iz Nabrezje je bil prepričljiv. Tržaška OMA pa je poskrbela za prijetno presenečenje z zmago nad CUS iz Padove.

IZIDI 5. KOLA: OMA — CUS Padova 3:2, Corridoni — Sokol 3:0.

LESTVICA: Corridoni 8, CUS Padova in OMA 6, Sokol brez točk.

PRIHODNJE 6. KOLO: Corridoni — OMA, Sokol — CUS Padova.

D LIGA — člani

Ze od samega začetka preti nahuje tudi Domu iz Gorice. Samo Goričani so še vedno brez točk. V osmem kolu jih je doma odpravil Codognato iz Mester z rezultatom, ki ne potrebuje nobenega komentiranja. Na vrhu lestvice je še vedno GMT iz Trsta.

IZIDI 8. KOLA: Dom Vecchi — GMT 1:3, Merano — CSI Friuli 3:1, Dom Gorica — Codognato 0:3.

LESTVICA: GMT 16, Volley DLF 12, Ferroni in CSI Friuli ter Merano 6, Dom Gorica 3, Codognato 4, Dom Gorica brez točk.

V prihodnjem 9. kolu igra Dom v Trstu proti vodečemu GMT. Možnosti za zmago nima.

1. DIVIZIJA — člani

Po šestih prvenstvenih nastopih je sama na vrhu lestvice Sloga. V preteklem kolu je premagala dolejšje neoporoženo Olimpio iz Gorice. Porazeneč etape je tako De Vlaeminck, ki si je sicer zagotovil nekaj odbojke na letišču olimpijskega derbija. V preteklem kolu ni bila odigrana ena tekma in sedaj so skupno preložena štiri srečanja.

IZIDI 6. KOLA: Torriana — Ginastica Pordenon 2:3, Pozzo — PAV Dormisch 3:0, Sloga — Olympia 3:0, Arc Linea — ASFJR 3:0. Odigrana ni bila tekma Aurora — Libertas Turjak zaradi slabosti glavnega sodnika.

LESTVICA: Sloga 10, Olympia, Ginastica Pordenon in Arc Linea 8, Aurora in Pozzo 6, Torriana 4, Libertas Turjak 2, ASFJR in PAV Dormisch sta brez točk.

PRIHODNJE 7. KOLO: Olympia — ASFJR, PAV Dormisch — Sloga, Ginastica Pordenon — Pozzo, Libertas Turjak — Torriana, Aurora — Arc Linea.

1. DIVIZIJA — članice

Po prvem delu prvenstva v tej kategoriji sta na vrhu lestvice Azurra in Bor. Tržačanke so v domačem derbiju zasluženje premagale Slogo in tako osvojile četrto zmago. Po dveh porazih je Sloga izgubila bitko, ne pa še vojne.

IZIDI 5. KOLA: PAV Dormisch — ASFJR 3:1, Bor — Sloga 3:1, Torriana — Azurra 0:3.

LESTVICA: Azurra in Bor 8, Sloga 6, PAV Dormisch 4 in Torriana 2.

PRIHODNJE 6. KOLO: Torriana — Sloga, Bor — ASFJR, Azurra — PAV Dormisch.

A LIGA — člani

Do sobote in obenem zadnjega kola je sodnik za odločitev letošnjega državnega prvaka Arc Linea. V soboto se bo namreč doma srečala z Lubiamom iz Bologne. Če zmagajo Tržačani postane prvak Ruini iz Firenc. V primeru zmage Bolončanov pa bo potrebno odigrati še odločilno tretjo tekmo, preden bomo imeli novega prvaka. Zadnje čase se govori, da bo prva liga pri članih povečana na štirinajst članov in tako ne bo nobena ekipa izpadla. Če pa bo obveljala prvotna zamisel FIPAV, bodo nazadovala Minelli, Virtus iz Ancone, CU S Turin in Gargano.

IZIDI 21. KOLA: Casadio — Brumi 3:0, Ruini — Panini 3:0, O. Lubiam — Gargano 3:0, Minelli — Arc Linea 1:3, Virtus — CUS Turin 2:3, CUS Pisa — CUS Parma 3:2.

LESTVICA: Ruini in Lubiam 38, Panini 36, Casadio 24, CUS Pisa 22, Brumi in Arc Linea 20, CUS Parma in Gargano 18, CUS Turin 8, Virtus 6, Minelli 4.

A LIGA — članice

Pri članicah je vse odločeno že pred zadnjim zavrtljajem. Fina iz Modene je drugič zaporedoma državni prvak. Modenčanke bodo sicer prvenstvo brez poraza. Novinca Fisa Tiferum iz Città del Castello in Minelli iz Modene pa se bosta morala posloviti od drugoligaškega prvenstva.

IZIDI 17. KOLA: Fisa Tiferum — La Torre 1:3, Cogne — Casagrande 0:3, Trili — Fina 1:3, CUS Parma — Coma Mobili 3:0, Minelli — Presolana 0:3.

LESTVICA: Fina 34, Bartili La Torre 30, Casagrande in CUS Parma 24, Coma 20, Presolana 16, Trili 10, Cogne 8, Fisa Tiferum 6, Minelli 0.

V zadnjem kolu igra Casagrande doma s Fisa Tiferum.

G. F.

KOLESARSTVO

Od Tirskega morja do Jadrana

Etapna zmaga za Guerro

TORTORETO, 15. — Pietro Guerro je osvojil tretjo etapo (pravzaprav drugo, ker so včerajšnje razveljavili) dirke od Tirskega do Jadranskega morja. Na cilju je prehitel za 10' glavnino, katero je presenetil z begom komaj nekaj kilometrov pred ciljem, povzpel pa se je tudi do drugega mesta na lestvici, takoj za Bassom, ki si je za etapnim drugim mestom in novimi 10' odbitka utrdil položaj liderja. Porazeneč etape je tako De Vlaeminck, ki si je sicer zagotovil nekaj odbojke na letišču olimpijskega derbija. V preteklem kolu ni bila odigrana ena tekma in sedaj so skupno preložena štiri srečanja.

VRSTNI RED 3. ETAPE:

1. Guerra 2.56:02" (15' odb.)
2. Basso 2.56:12" (10' odb.)
3. Ongarato 5' (5' odb.)

4. Lasa, 5. Tumellero, 6. Polidori in drugi.

Skupna lestvica po tej etapi:

1. Basso 7.12:54"
2. Guerra zaost. 3"
3. De Vlaeminck 13"
4. Bitossi 18"
5. Ritter 23"

Kolesarska dirka Pariz — Nica

Vrh lestvice spremenjen

MANOSQUE, 15. — Beg v zadnjih kilometrih je odločil peto etapo dirke Pariz — Nica, pustil pa je tudi vidno sled na lestvici. Štirje najbolj kvotirani kolesarji so presenetili glavnino in so se predstavili sami na cilju, kjer je Mortensen prehitel Merckxa. Pouidiorja in Zoetemelka. Ti štirje so sedaj tudi na vrhu mestih lestvice in bi se morali potegovati za končno zmago.

VRSTNI RED:

1. Mortensen (Dan.) 4:22'43" (5' odb.)
2. Merckx (Belgija) 3' (5' odb.)
3. Pouidior (Fran.) 4:22'45" (1' odb.)
4. Zoetemelk (Nizozemska)

5. Ovion (Francija) 4:22'50"
6. Grosskost (Francija) 4:23'08" in nato vsa glavnina.

Skupna lestvica:

1. Merckx (Belgija) 15:40'25"
2. Mortensen 11' zaostanka
3. Pouidior 22"
4. Zoetemelk 33"
5. Ovion 36' itd.

ODBOJKA

POKAL PRIJATELJSTVA

V nadaljevanju 7. odbojgarskega turnirja prijateljstva so dosegli naslednje izide:

MOSKI

Bor — Breg 3:0 (15:10, 15:6, 15:8)

ZENSKO

Sloga — Breg 1:3 (11:15, 15:7, 15:3, 15:1)

Kontovel — Hras 3:1 (15:5, 13:15, 15:8, 15:7)

Bor A — Kontovel 3:0 (15:1, 15:8, 15:2)

Drvi bo v okviru tega turnirja od 20. uri pri Banih srečanje Sloga — Bor B.

SMUČANJE

TEKMOVANJE ZA SP

Augert in Cochranova zmagala na Japonskem

Skupna lestvica za SP brez sprememb

NAEBA, 15. — Prireditelji so končno omogočili izvajanje tekmovanj v slalomu za moške in v slalomu za ženske. Na tekmovanje je vplivalo slabo vreme in zato slabe proge, saj je v moški konkurenci zaključilo oba spusta le 29 od 72 vpisanih smučarjev. Zmagal je Francoz Jean Noel Augert, ki je tako prvo mesto osvojil, kar ni bilo od leta 1954. Na drugem mestu je bila Cochranova, ki je bila v slalomu za ženske najboljša, med tem Thöni in Zwilling in Hinterser so bili žrtve padcev.

Med ženskami je v prav tako zelo zahtevnem veeleslalomu zmagala Američanka Marilyn Cochran, za presenečenje pa je poskrbela Italijanka Giordani, ki je z drugim mestom zabeležila svoj do sedaj največji uspeh in potrdila, da bo že drugo leto lahko tekmovala enakovredno z najboljšimi.

Ostala so sedaj še štiri tekmovanja: po en slalom in en veeleslalom za moške in ženske. V konkurenci slednjih je na vsak način Pröllova že zmagala, medtem ko je boj za moški svetovni pokal omejen na Thönija in Zwillinga.

VRSTNI RED današnjega slaloma za moške:

1. Jean Noel Augert (Fr.) 1'50"34
2. Neureuther (ZRN) 1'52"24
3. Pegorari (It.) 1'53"22
4. Matt (Av.) 1'54"36

VČERAJ NA SINDIKALNI TRIBUNI ITALIJANSKE TELEVIZIJE

Navzkrižna stališča CGIL in delodajalske organizacije

Bistvena nasprotja med splošnimi družbenimi interesi ter politiko »dobička« zasebnikov

RIM, 15. — Sinoči je italijanska televizija posredovala v okviru »Sindikalne tribune« debato med generalnim tajnikom CGIL Luciano Lamom ter predsednikom Confindustrie Renato Lombardijem.

Pogovor je začel inž. Lombardi, ki je izjavil, da je mogoče odkriti srčen pogovor med sindikati in organizacijo industrijcev na podlagi teh vprašanj: Zastajanje proizvodnje in povpraševanja, kar po njegovem mnenju povzroča probleme zaposlitve ter investicij, poleg težav in hudih motenj pri obratnih zasebnih podjetjih, kakor tudi javne uprave (od tu po Lombardijem mnenju pojav inflacije). Predsednik Confindustrie je nadalje govoril o vprašanjih reform, socialnih zahtev, o vprašanih povezavi Italije z mednarodnim trgovim itd. Glede proizvodnje je Lombardi menil, da je prepričan, da je drugače ozračje, drugačna delovna zavzetost vseh Italijanov potrebna

za doseg rezultatov, ki bi bili za-
ključni.

Predsedniku Confindustrie je odgovoril tajnik Lama, ki je sicer priznal, da obstajajo določene odgovornosti na ravni sindikatov, toda da je približno, da je sedanje gospodarsko stanje v Italiji posledica odgovorne dejavnosti določenih oseb, določenih sil, ki so ustvarile te težavne razmere na gospodarski in tudi politični ravni. Ni nobenega dvoma, da prav ta gospodarski položaj nudi reakcionarnim in neofašističnim silam možnost, da prihajajo na površje s svojimi provokacijami in atentati.

Generalni sekretar CGIL je tudi zatrdil, da se podjetniki ne morejo otresti temeljne odgovornosti za ta položaj, ker so prav oni začrtali osnovne poti razvoja v državi; gre za razvoj, ki zadeva predvsem severno Italijo, ki je omogočal precejšnjo brezposelnost in ni odstranil vprašanja polzaposlenosti, ki se je pravzaprav povečala.

Predsednik Confindustrie Lombardi se je skušal otresti pogovora o poglobljanju vprašanja odgovornosti za nastali položaj. Zatrdil je, da je predvsem potrebno preučiti konkretne možnosti za rešitev vprašanja italijanskega juga, vprašanja zaposlitve, proizvodnje in produktivnosti. Trdil je, da je v tem trenutku nemogoč razgovor s sindikati glede sodelovanja.

Lama je s svoje strani priznal, da imajo tudi sindikati glede tega določene odgovornosti, toda da v bistvu izvirajo iz politike industrijcev. V tej zvezi je omenil, da bo CGIL predložila na svojem prihodnjem kongresu konfederacije osnutke gospodarskega razvoja, ki bo slonel na izkoriščanju vseh obstoječih gospodarskih zmogljivosti (delovna sila, stroji in kapital).

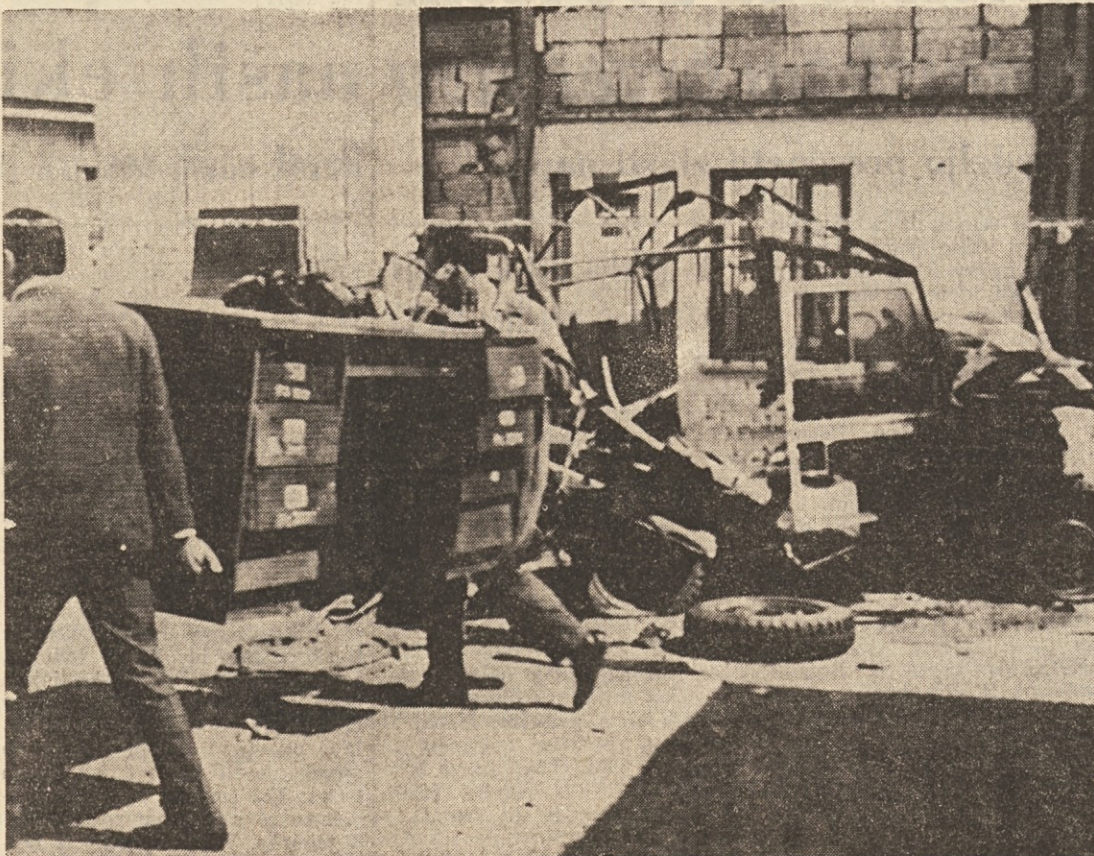
V tej zvezi je Lama dejal, da medtem ko sindikati skušajo mobilizirati s svojo politiko vse delovne zmogljivosti v državi, pa zasebni podjetniki ostajajo popolnoma brezbržni do teh vprašanj ter skušajo osredotočiti pozornost javnih organov in in sploh vseh javnih čimteljev le na dobiček.

Predsednik Confindustrie je v nadaljevanju svojega govora trdil, da je konfederacija industrijcev predlagala v januarju lani sindikatom neki dokument glede racionalnega izkoriščanja gospodarskih zmogljivosti. Industrijci trdijo, da so sindikati odbili ta predlog, češ da gre za politiko dohodkov in da se o tem vprašanju sploh ne morejo pogovarjati. Nadalje je predsednik Confindustrie obtožil sindikate, da o vseh teh vprašanih govorijo kot o temah, ki zadevajo sindikate in državo, medtem ko naj bi bili delodajalski sloji popolnoma izrinjeni.

Lama mu je odgovoril, da se sicer strinja glede številnih zadev, poudaril pa je, da obstaja velika razlika med zahtevki sindikatov in industrijcev. Med drugim je izjavil, da skušajo sindikati doseči z večjim izkoriščanjem sedanjih zmogljivosti večjo zaposelnost, medtem ko industrijci skušajo le po-
daljšati delovni čas delavcev.

Nato se je razvila debata o vprašanji fiskalizacije socialnih dajtev. Lama je zatrdil, da je ukrep v določeni meri pozitiven, toda zahteval je, naj bi predvsem služil koristim delavskega sloja in ne industrijcem.

Lama je zaključil debato trčec, da je treba spremeniti nekaj v globini gospodarske politike države. Gre predvsem za vprašanja zaposelnosti, vprašanja italijanskega juga ter socialnih reform.

V zadnjih 24 urah je kakih 10 bomb eksplodiralo v raznih ciprskih področjih. Eksplozije, ki so povzročile precejšnjo materialno škodo, a na srečo niso terjale človeških žrtv, so razdejale predvsem stanovanja policijskih agentov. Včeraj je skupnica pristaev generala Grivasa napadla policijsko postojanko pri Limassolu in se polastila orožja in municije. Na sliki: razdejana policijska postojanka v Famagusti

Sovjetska zveza uradno podprla kandidaturu Tita za Nobelovo nagrado za mir

MOSKVA, 15. — Sovjetska zveza je odločila, da bo uradno podprla kandidaturu jugoslovanskega predsednika Josipa Broza Tita za Nobelovo nagrado za mir.

Predsednik sovjetskega odbora za mir Tikonov je poslal odboru v Oslu, ki odloča o dodelitvi nagrad, pismo, v katerem trdi, da je Tito poznan v Sovjetski zvezi kot aktivni antifašist in borec za mir ter utrditev mednarodnega sodelovanja.

«Sovjetski odbor za obrambo miru — zaključuje Tikonov — je prepričan, da bi ves svet sprejel z zadovoljstvom podelitev Nobelove nagrade za mir Titu.»

PARIZ, 15. — Francoska ministra Maurice Schumann in Rene Pleven, ki sta bila poražena v nedeljo v drugem krogu političnih volitev, bosta jutri dala ostavko. Po vseh izidih dobro obveščenih krogov kaže, da bo Schumann nadomestil Andre Bettencourt. Plevena pa bo začasno nadomestil ministrski predsednik Messmer.

PO NEURADNIH VESTEH IZ VELIKE BRITANIJE

London računa na sodelovanje Dublina za miroljubno rešitev ulstrske krize

Prihodnji teden bo objavljena »bela knjiga« britanske vlade o Ulstru

LONDON, 15. — Po sestanku britanske vlade in po prvem zasedanju dublinskega ministrskega sveta so prišli na dan novi elementi, ki nakazujejo pot za politično rešitev ulstrske krize.

Po dolgem poročilu ministra za Ulster Whitelaw je angleška vlada dokončno odobrila »belo knjigo« o ulstrskem vprašanju, ki bo po vsej verjetnosti objavljena prihodnji teden. Po sestanku se je izvedelo, čeprav vlada tega ni uradno potrdila, da dokument bo vseboval predloge Londona za rešitev krize in tudi stališča vseh zainteresiranih ulstrskih strank. Ne bo torej, kot so doslej domnevali politični opazovalci, le okvirni načrt, s katerim naj bi VB omejevala polje pogajanj za politično rešitev ulstrskega vprašanja.

Bistvene točke »bele knjige« so tri: 1. reševanje ulstrskega vprašanja v »rinski dimenziji« (izraz je Whitelaw), kar pomeni, da London računa s prisotnostjo dublinskega predstavnika na pogajanjih; 2. nadomestitev krajevnega parlamenta, ki je bil začasno ukinjen pred enim letom, s krajevnim upravno skupščino. To pomeni, da Anglija namerava odpraviti politični organ, v katerem so imeli protestanti absolutno večino; 3. London bo še vedno ohranil odgovornost za varnost v pokrajini s pomočjo organov neposredne uprave, ki so bili uvedeni pred enim letom. Knjiga pa naj bi ne omenjala vprašanja uzakonitve proporcionalnega volilnega sistema za krajevne volitve, ki daje katoličanom večjo moč, in ki bo uporabljen za upravne volitve 30. maja.

Zakaj pa je prišlo do današnjih indiskrecij o vsebini »bele knjige«? Gre po vsej verjetnosti za prefinjeno potezo britanskih politikov, ki si skušajo tako ustvariti jasno sliko, kako bodo ulstrske stranke reagirale na te predloge. Če bo reakcija preveč negativna, bo imela vlada še vedno čas spremeniti svoje predloge. Poleg tega pa London neče, da bi dokument povzročil kakršnega »šoka« in izzval hude reakcije ulstrskih skrajnežev in zato objavlja vsebino knjige »po kapljicah«.

V Dublinu pa je danes prvič zasedala novoizvoljena vlada Irske republike pod predsedstvom Liam Cosgravea. Ministrski predsednik je poročal o svojem pogovoru z britanskim kolegom Heathom in je razvil okvirni program, ki ga je včeraj prebral v parlamentu. Po vestih iz neuradnih krogov kaže, da je Cosgrave naklonjen nadaljevanju sodelovanju z Londonom

za rešitev ulstrske krize, ni pa še dokončno sklenjeno, kako bo vodil ta pogajanja. Irska vlada z zanimanjem pričakuje objavo »bele knjige« in reakcije v Ulstru. Šele nato bo določila svojo politično linijo.

V zvezi z ulstrskim vprašanjem londonski list »Guardian« piše da je tekaška policija razkrinjala pet Američanov irskega porekla, ki so nakupovali orožje za polvojaško katoliško organizacijo IRA. Časnik poudarja tudi, da se je za aretirane zavzel senator Edward Kennedy, ki naj bi bil znan po svoji simpatiji do ulstrskih skrajnežev.

O zadevi je poročal nek komisijski washingtonski kongres na mestnik ameriškega generalnega pravdnika William Olsen. Na podlagi dokumentacije, ki jo je zbral urad za preprečevanje prekupevanja z orožjem, naj bi pet Američanov irskega porekla skušalo odkupiti od mehiških prekupevalcev tvorov orožja za organizacijo IRA.

S SINOČNJO ZMAGO

Antonio D'Urso ohranil naslov prvaka »Rischiatutto«

MILAN, 15. — Učitelj iz Solfare Antonio D'Urso je osvojil 3 milijone in 580 tisoč lir in je ohranil naslov prvaka popularne televizijske oddaje »Rischiatutto«. D'Urso tekmuje le tri tedne, a je že osvojil skoraj 20 milijonov lir. Tudi danes (trije odgovori v nekaj sekundah), a učitelj je gladko odgovoril in osvojil dvesto tisočakov, ki je stalvil. Po vrsti vprašanj, na katere tekme nista znala odgovoriti, je D'Urso spet zadel »tveganje«.

Po kratkem premoru, med katerim je Donatella dobila lesen okrasek, za katerega ji je Mike ponudil 35 tisoč lir, so prišla na vrsto podvojilna vprašanja. Prvi na vrsti je bil Gasparini (ki je imel le 50 tisoč lir (po pravilniku so mu jih zaokrožili na 100). Izbral je kuveto številka 1 in vprašanje o

D'Urso, Gasparini in Calapietra odgovarjati na vprašanja o velikih skladateljih, Homerju, stoletnicah, patronih, gledališču in Calabrii. Tekmo je začel prvak. Že ob prvem vprašanju je naletel na »tveganje«. Vprašanje je bilo precej zapleteno (trije odgovori v nekaj sekundah), a učitelj je gladko odgovoril in osvojil dvesto tisočakov, ki je stalvil. Po vrsti vprašanj, na katere tekme nista znala odgovoriti, je D'Urso spet zadel »tveganje«.

Po kratkem premoru, med katerim je Donatella dobila lesen okrasek, za katerega ji je Mike ponudil 35 tisoč lir, so prišla na vrsto podvojilna vprašanja. Prvi na vrsti je bil Gasparini (ki je imel le 50 tisoč lir (po pravilniku so mu jih zaokrožili na 100). Izbral je kuveto številka 1 in vprašanje o

ZGODOVINSKO POSLOPIE

«Prodajam ali pa dajem v najem zgodovinsko poslopje v Dallasu.» S tem oglasom je lastnik starega sedemnadstropnega skladišča knjig, s katerega naj bi Lee Harvey Oswald streljal proti Johnu Kennedyju, skušal »ovrednotiti« svojo lastnino. Med drugim oglaš tudi zagotavlja: »Izredno pogled na cesto«.

FILM

Lepa filmska igralka v dvo-
delni obleki in cerkev nikakor
ne gresta skupaj: zaradi te
neskladnosti so morali prekiniti
namreč snemanje filma »Mor-
coledi delle ceneri« v Cortini.
Prizor lepe Laure Antonelli v
dvoodelni kopalni obleki, pred
cerkvijo v Cortini je izzval je-
zo župnika magr. Dapunta, ki
je dosegel začasno prekinitve
snemanja.

Foscolovi odi »All'amica risan-
ta«. Dal napaden odgovor in se
je moral zadovoljiti le s spominski-
kolajno. Profesor Calapietra ni
imel pravice do podvojilnega vpra-
šanja, ker je zaključil prvo fazo
gre pod ničlo in vrsta je bila na
D'Urso. Prvak je izbral kuveto
številka 1: vprašanje zadeva vsaj
Italije v Atlantski pakt. Prvak bi-
to in precizno odgovori: Parlament
je zasedal neprestano 50 ur, za-
vstop je volilo 342 poslancev. Proti
pa 170, zunanj minister Carlo
Sforza je podpisal protokole za vstop
Italije v Atlantski pakt 4. aprila
1949. D'Urso je ohranil naslov
prvaka in osvojil tri milijone in pol
lir.

PO VESTEH AGENCIJE ANSA

Dr. Infelisi zahteval od SIP dokumentacijo o obstoju prisluškovalne centrale financarjev

Odvetnik Fabbri izročil sodniku dokaze o domnevnih zlorabah ravnatelja ANAS Chiantanteja

RIM, 15. — Vse kaže, da je rimski pretor dr. Infelisi, ki vodi preiskavo o protizakonitem telefonskem prisluškovanju, dokončno ugotovil obstoj prisluškovalne centrale finančnih stražnikov. Po poročanju poluradne tiskovne agencije ANSA, je dr. Infelisi zahteval od ravnatelja telefonske družbe SIP dokumentacijo, ki potrjuje, da so leta 1966 financarji zahtevali priključitev na določene telefonske linije, leta 1972 pa naj bi zahtevali odklopitev prisluškovalnih naprav.

Ob tej ugotovitvi se poraja vprašanje, kakaj sodnik, ki je s tako preciznostjo ugotovil obstoj centrale, ni vdrl vanjo in ni podpisal zapornih nalogov proti krivcem? Ali so medtem tehniki že odklopili povezavo? Ali pa obstajajo še drugi vzroki? V tej zvezi je skupina socialističnih poslancev poslala ministrskemu pred-

sedniku, ministru za notranje zadeve in ministru za pošto pisмено vprašanje, v katerem zahteva pojasnila o stališču, ki ga bo zavzela vlada do afera o prisluškovanju. Poslanci nadalje sprašujejo, če so resnice vesti, o katerih je tisk v prejšnjih dneh obširno poročal, da so »financijski stražniki organizirali protizakonito vohunsko službo s privoljenjem ministrov za finance«.

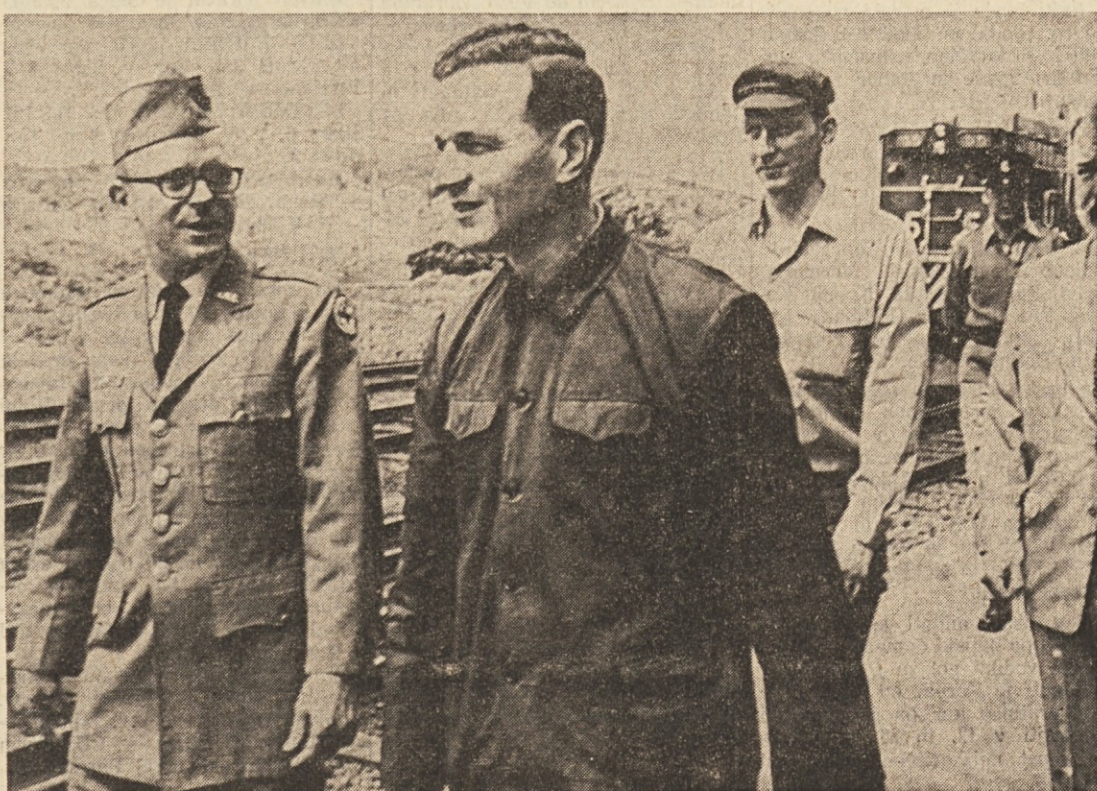
Dokončno je sklenjeno, da bo v kratkem rimsko državno pravdnstvo prevzelo preiskavo o prisluškovanju. Dr. Sica, ki bo nadaljeval delo dr. Infelisi, bo prevzel vse sodne akte, ko bo pretor zaslišal Pietra Bellottija, Benefortijevo »desno roko«. Vse kaže namreč, da so karabinjerji našli detektiva in ga bodo jutri pripe-
ljali v Rim, kjer ga bo pretor za-
slišal. Po Infelisijevem naročilu, naj bi orožniki tudi vodili preiskavo v Bergamu in okolici o nekem S. C., ki naj bi bil tesno povezan s Tomom Ponziem in naj bi občasno z njim tudi sodeloval.

Preiskovalci pa niso še našli Benefortijeve tajnice Milene del Conso-
le. Po izjavah njenih sorodnikov, naj bi ženska pred kratkim odpotovala v Švico, kjer naj bi si privoščila daljšo dobo počitka.

Danes zjutraj je odvetnik Fabbri, ki je včeraj priznal, da je skrivnostno »gospod Ponteder«, izročil načelniku rimskega preiskovalnega urada magnetofonske trakove o pogovori ravnatelja družbe ANAS Chiantanteja z raznimi političnimi predstavniki. Sodnik je naročil oddelku karabinjerjev, naj noč in dan straži pred omaro, kamor je shranil trakove. Poslušal je bil takoj ko bo imel na razpolago magnetofon. Če bodo govorice, da naj bi se nekateri vidni predstavniki pogajali s Chiantantejem za zmagovito na nekaterih razpisanih natečajih, resnične, bo sodnik izročil trakove parlamentu, da ustrezno ukrepa.

STOCKHOLM, 15. — Švedska vlada je uradno prestopila pri ameriškem veleposlaniku v Stockholmu, ker je včeraj neko ameriško vojaško letalo kršilo švedski zračni prostor.

D. K.

Kitajska vlada je danes osvobodila dva ameriška pilota, ki sta bila se streljena nad kitajskim ozemljem. Letalca sta na mostu, ki povezuje Hongkong s Kitajsko sprejela predstavnik Rdečega križa Eugene Guy in konzul ZDA Sherrod McCall

Življenje na Titanu?

PITTSBURGH, 15. — Po mnenju ameriškega znanstvenika Thomasa Donahueja je možno, da na Titanu, enemu izmed Saturnovih satelitov, obstaja življenje. Donahue vodi skupino znanstvenikov, ki pripravljajo vrsto spektroskopskih poskusov v okviru priprav za polet na Saturn, ki je predviden za konec tega desetletja.

Znanstvenik trdi, da je doslej zbral podatke, ki kažejo, da je na Titanu precej dušika, in kjer je dušik, je možno, da so žuželke.

MILAN, 15. — Agenci letedečega oddelka milanske kvesture so danes odkrili v Milanu velik laboratorij za pridobivanje amonij. V laboratoriju so agenti zaplenili 5 tisoč doz raztopljenega anfetamina.

RIM, 15. — Italijanska državna petrolijska družba AGIP je sporočila, da bo od jutri dalje prodajala bencin, ki vsebuje 35 odstotkov svinec manj od drugih istovrstnih proizvodov.

PRVIČ V ZGODOVINI ŽENEVSKEGA AVTOMOBILSKEGA SALONA

Nobene novosti med serijskimi avtomobili

Napredek japonske industrije - Med stilisti še vedno »kraljujejo« Italijani

ŽENEVA, 15. — Svetovna avtomobilska industrija se je tudi letos množično udeležila 43. ženevskega avtomobilskega salona, ki odpira vrsto vsakeletnih avtomobilskih salonov. Razstavajo je danes zjutraj uradno odprl predsednik švicarske konfederacije Roger Bonvin ob prisotnosti veleposlanikov 20 držav, ki razstavljajo svoje proizvode

Prvič v dolgi zgodovini salona ni letos razstavljale nobene novosti na področju serijskih vozil, ki zanimajo vsakeletnega človeka. Če si hoče kdo ogledati novosti jih mora iskati med izvenserijskimi, že lo dragimi modeli ali v sektorju, kjer razstavljajo stilisti.

Vzrokov za pomanjkanje novosti je več, predvsem pa jih je treba iskati v težavah v katerih se je znašla evropska avtomobilska industrija. Gre predvsem za nasičenost tržišča, pripravljane novih modelov (v tej zvezi je treba ugotoviti, da so se nekatere firme, kot na primer FIAT že pred leti odpovedale predstavitvi novih modelov na salonu in jih raje predstavijo, ko so jih dokončno preizkusile). K temu je treba še dodati, da se je šte-
vilu avtomobilskih razstav veliko povečalo in tovarne pač ne utegnejo pripraviti za vsak salon nekaj novega. Če k temu dodamo še stalno nerazčlenjen cen (vsi modeli, ki so razstavljeni v Ženevi so se po-
dražili z izjemo japonskih vsaj za

deset odstotkov) je slika težav evropske avtomobilske industrije popolna.

Japonska avtomobilska industrija, ki je bila še pred petimi leti najrevnejši partner, je v zadnjih letih osvojila pomemben del švicarskega tržišča in je izrinila Italijane s tretjega mesta. Kar zadeva najbolj prodane modele pa je Fiat tudi na salonu in jih raje predstavijo, ko so jih dokončno preizkusile). K temu je treba še dodati, da se je šte-
vilu avtomobilskih razstav veliko povečalo in tovarne pač ne utegnejo pripraviti za vsak salon nekaj novega. Če k temu dodamo še stalno nerazčlenjen cen (vsi modeli, ki so razstavljeni v Ženevi so se po-
dražili z izjemo japonskih vsaj za

prostorov in podobno. Poseben paviljon razstave so rezervirali za državne avtomobile. Vsakdo si bo lahko pogledal ogledal in morda vsaj enkrat sedel v »Ferrari«, ki je osvojil letošnje svetovno prvenstvo, ali pa v Munarijevo »Fulvio HF 1600«, ki je osvojila prvo mesto na janskem rallyju Monte Carlo. Drugi adut predstavlja dražba zgodovinskih avtomobilov, med katerimi je tudi dvosedezni dirkalnik »Renault iz 1. 1908, ki stane osem milijonov lir. Ne smemo pozabiti tudi na razstavo stilistov, kjer »kraljujejo« italijanski industrijci in predvsem Bertone s svojima »countach« in »fiat X 1/9« ter Pininfarina z dvosedznim spiderjem »A 112 za mlade, a petične (cena bo presegla poldrugi milijon).

Ker niso mogli predstaviti nobene pomembne novosti, so organizatorji ženevske razstave skušali pritegniti občinstvo z razstavami o nekaterih perečih problemih kot so onesnaženje, varnost, prenosilnost cest, pomanjkanje parkirnih